

Št. 089

**OKTOBER
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolič, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Marko

Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosim kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Urad vlade RS za komuniciranje

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za zdravje -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

ZA EVROPO GRE
ZA VAS GRE

Vidite živ v razpravo

Evropsko leto državljanov 2013
www.evropskoletodrzavljanov2013

FUNDACIJA ZA
FINANCIRANJE
INVALIDSKIH IN
HUMANITARNIH
ORGANIZACIJ
REPUBLIKE
SLOVENIJE

INSP

Uvodnik:

ŽIVLJENJE JE LEPO

foto: arhiv KU

Oktober je mesec novega začetka za resnično veliko mladih. Na splošno verjamem, da je to mesec, ko začnemo spet na polno delati. V septembru se že začne čutiti pojenjanje poletja. Noči so hladnejše, deževni dnevi pa že nevarno dišijo po jeseni. Takrat se zavemo, da je lenarjenja konec. Poleti smo ga žurali in poležavali naokoli, sedaj pa je prišel čas, ko bo treba ponovno pljuniti v roke in se zagristi v delo.

Napetost in brezdelje med prodajalci Kraljev ulice počasi popuščata. Ljudje so nazaj iz dopustov, študentje se vračajo v študijske klopi, ulice mesta se zopet polnijo. Množice turistov, ki jih naši Kralji še najmanj zanimajo, usihajo in Ljubljancani zasedajo večino na naših ulicah. »Prodaja časopisa bo ponovno normalno stekla, hvalabogu,« mi reče eden izmed prodajalcev. Takrat šele se dobro zavem, da je poletje pravzaprav čisto svojevrsten čas. Poleti je vse drugače. Življenje teče bolj počasi. Dnevi so daljši in imamo občutek, da imamo več časa. Vendar kljub temu storimo manj in več lenarimo. Gremo na dopust, se naučimo plavanja in sončnih žarkov, morda potujemo in se napolnimo z novimi dožitvi. Morda si privoščimo le sladoled ali obisk kopališča, morda obisk muzeja. Pri vseh teh tako imenovanih poletnih razvajanjih po navadi pozabimo na tiste, ki nimajo te možnosti in se trudijo le za preživetje iz dneva v dan. Sedaj, ko ste se vrnili v resničnost (služba, družina, šola), boste spet bolj dovzetni za svet okoli sebe in boste lahko opazili, da za veliko ljudi svet ni tako lep, kot je za vas. Že res, da morda tudi za vas ni vse tako rožnato. Vendar je čar življenja v tem, kako znamo krmariti med izzivi, ki nam jih postavlja življenje, in med doseganjem ciljev, ki si jih sami zastavimo. Kako se znamo odzvati v določeni situaciji in rešiti problem. Pa četudi nam to ne uspe, ne smemo vreči puške v koruzo, še sploh pa ne pozabiti, da se lahko obrnemo na koga, ki bi nam lahko pomagal. Vemo, da ne smemo pustiti, da bi se problemi nakopili in nas potegnili v globino brezupa. To je večšina, ki nas naredi sposobne za normalno življenje. Zato je naše življenje lepo. Ne zaradi denarja, ampak zaradi moči v nas. Mislim, da bi se te večšine morali učiti v šoli. Vsak bi se moral znati spoprijeti z vsem, kar mu življenje vrže pod noge. Na žalost je vedno bilo in vedno bo tako, da nekateri preskočijo, nekateri se le spotaknejo, nekateri padejo in se kasneje zopet poberejo, nekateri pa obležijo. Ko boste naslednjič hodili po ulicah kraljev ulice, ne pozabite na ljudi, za katere življenje ni tako lepo in rožnato.

Ana Breznik

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 BLIŽNJA SREČANJA TRETJE VRSTE
- 8 KRIŽARJEVA KOLUMNA
- 9 TATU ZGODBA
- 10 DRUŠTVO ZA RAZVOJ TELES, UMA IN DUHA -
SINTROPIJA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 ZGODBE O KOLESIH
- 17 SOL IN KOPER
- 18 KRALJI ULICE IN PREDSEDNIK DRUŠTVA KU
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 21 FILMOFILIJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 »EHO« IZ TOTEGA KONCA
- 26 LJUDSKA KUHA
- 27 KLOŠARJI
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

KAMENČEK V MOZAIKU MOJEGA ŽIVLJENJA

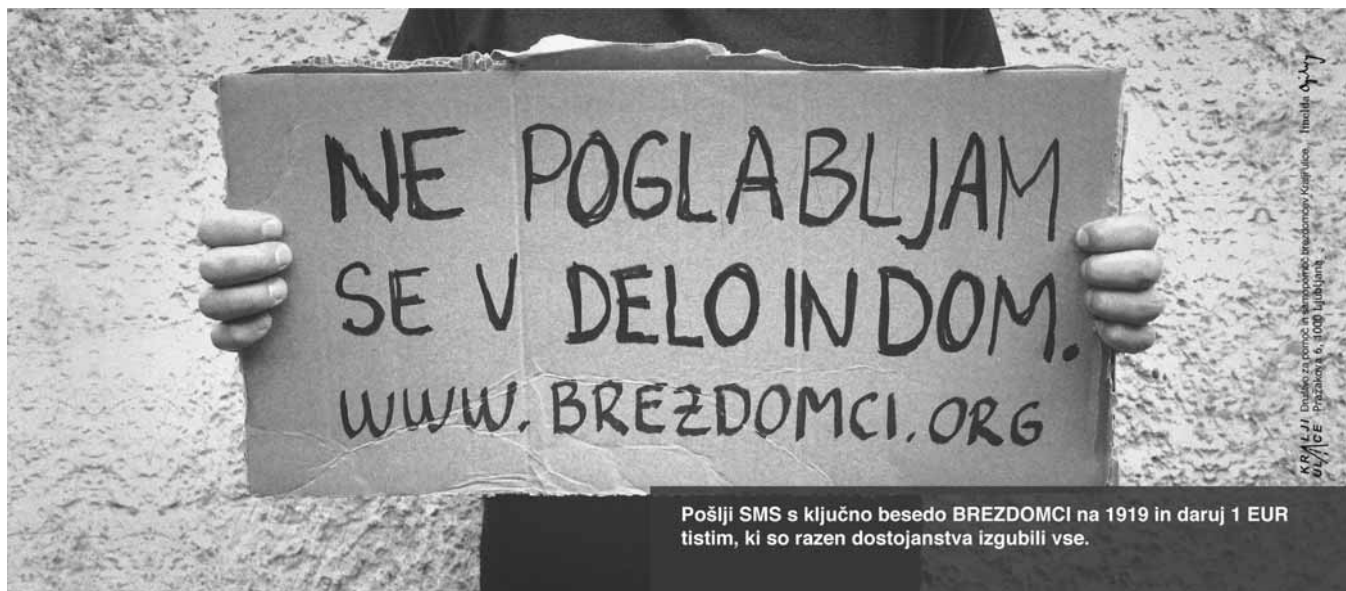

foto: arhiv KU

Moje ime je Mirjam in kar nekaj časa sem že na svetu, torej nisem ravno rosn mlada. Če je spredaj 6, zadaj pa 0, so to že kar lepa leta. Kljub skromnosti sem imela lepo otroštvo, mladost in zrela leta. Lahko rečem, da smo povprečna slovenska družina: mož, dva sinova in tudi že dve vnukinji. Hiša, avto, vikend itd. Za seboj imam 27 let službe, za katero sem živela in jo imela rada. Prepotovala sem veliko sveta, a najlepše je doma. Moja Slovenija, ti si meni vse, a hudo mi je, da si me razočarala. Po tolikih letih dela sem žal zbolela za težko boleznijo, bojevala sem boj za preživetje in zmagala. Vendar se je prej dostojno življenje po ozdravitvi spremenilo in padla sem na sam rob preživetja. Zato se sprašujem: Slovenija, kam so te pripeljali ti zakoni in politika? V belem mozaiku mojega življenja je črn kamenček, ki greni življenje, kar boli. Koliko mozaikov življenja je v naši prelepi Sloveniji, v kateri ima verjetno vsak črn kamen, ki postaja vse bolj črn in uničuje smisel življenja vsakega izmed nas. Mladi brez služb, na cesti, stari na robu preživetja in vsak čas na cesti, vsak s svojo zgodbo, vendar smo vsi mi kralji, kralji ulice.

**PO TOLIKIH LETIH DELA SEM ŽAL ZBOLELA ZA
TEŽKO BOLEZNIJO, BOJEVALA SEM BOJ ZA
PREŽIVETJE IN ZMAGALA.**

03
KRALJI
ULICE

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

BLIŽNJA SREČANJA TRETJE VRSTE ALI BOJEVNIKI V AKCIJI

Pričujoča pisarija bi bila bolj primerna za rubriko *Anekdote iz prodaje*, vendar če hočem biti objektivni in slediti vsej sceni dogajanja, bi bilo vse skupaj preobširno. Toda ta dogodek je vsekakor nekaj, kar nikoli ne bo šlo v pozabo (vsaj pri meni ne). Torej ... kot ponavadi sem prodajal Kralje ulice pred trgovino Spar na Poljanskem nasipu. Kot po navadi na umirjen in nevsiljiv način. Nisem »napadal« mimoidočih, ko se naenkrat za menoj na cesti ustavi kamufliran policijski avto. Kamufliran zato, ker ni nikjer pisalo POLICIJA in je deloval kot navadno civilno prevozno sredstvo – razen tega, da je imel na strehi tiste utripajoče lampadine. Policaj je stopil k meni in me začel spraševati, če že dolgo prodajam na tem mestu, češ da se ljudje pritožujejo čez nas prodajalce in podobno. Le kdo bi se pritoževal čez mene, ki ne klošarim, se trudim biti urejen in sem obziren. Potem je zahteval osebno izkaznico in šel nazaj v avto, češ da mora preveriti moje podatke. Jaz sem prodajal naprej in se trudil biti miren, kot je človek seveda lahko ob uradnih srečanjih z bojevniki v modrem. Čez deset minut se je vrnil in takrat se je začelo ... Moral sem stopiti do avta, se skloniti in postaviti roke na pokrov motorja. Nič mi ni bilo jasno, vendar mi niti na kraj pameti ni prišlo, da bi mu oporekal. Potem sem moral počasi z desno roko sprazniti desni žep hlač in z levo levi. Nato me je še telesno pretipal. Ne pozabite, to se je dogajalo na cesti pred vhodom v nakupovalni center pred vso množico mimoidočih. Po tej preiskavi sem moral dati roke na hrbet, da sem prejel tiste znane policijske zapestnice. Tako vklenjenega me je očitno mislil pustiti kar tam vsem na oči, češ pogledajte ga kriminalca. Toda meni še vedno ni bilo jasno, kaj se dogaja. Končno sem prišel toliko k sebi, da sem ga vprašal, če me bo pustil kar tako vsem na ogled. Dovolil mi je v avto, in to klimatiziran, saj je bilo zunaj peklensko vroče. Hvala, kamerad bojevnik. Mimoidoči vsaj lisic niso videli več, sem jih pa zato jaz čutil toliko bolj, ko so se zažirale v zapestja. Vtem sem opazil pravi policijski avto, ki je parkiral pred menoj. Tudi ta je imel utripajoče lampadine. Iz njega so stopili trije policisti. Zdaj so se vsi štirje postavili k vratom, kjer sem sedel jaz, in čakali. Delovalo je, kot da bi kdo oropal Spar. V bistvu pa so čuvali ovco (mene), ki sem sedel vklenjen in še vedno nisem vedel, kaj se dogaja. Čakali smo. Le na kaj?! Čez nekaj časa je prišel še tretji policijski avtomobil. Ta je bil brez utripajočih lampadin, notri pa niso bili policaji, temveč dve policistki. Po krajši debati med njimi (šestimi) zunaj, menoj vklenjenim znotraj in zevajočimi mimoidočimi, ki so me gledali kot opico v živalskem vrtu, so odprli vrata. Policistka mi je svetovala, naj mi ne pride na pamet, da bi bežal, ker ona zelo hitro teče. Bežal? Zakaj bi bežal? Saj niti ne vem, za kaj gre. Takrat mi je razložila, da me iščejo. Iščejo? Kdo? Zakaj? Išče me sodišče, da mi preda neko pošto. Sodišče? Pošto? Mar ni pošta zadolžena za dostavljanje pošte? No, saj je vseeno ... Sneli so mi lisice in stopil sem iz avta. Počutil sem se lažje (kolikor se pač lahko v taki situaciji). Bojevniki so odšli in pred vhodom sem ostal sam z dvema bojovnicama. Spet

smo čakali. Kaj hudiča čakamo zdaj? Se je ta kos pločnika pred vhodom v galerijo Kapitelj spremenil v čakalnico? Poskusil sem s pomirjujočim (da pomirim sebe) pogovorom in bilo je kljub vsemu prijetno, ker sta tak pogovor sprejeli. Čez nekaj časa je prišla marica z dvema novima policistoma. Kot da bi tekmovali med seboj. Kot da bo tu paradirala vsa ljubljanska policija. Mar sem res tako pomemben? Naložili so me v kombi in končno smo odšli, in to direktno na PP Ljubljana Center. Tam smo se za kakšnih pet minut spočili (lahko sem šel na stranišče) in potem z obema prejšnjima bojovnicama na sodišče, kjer sem prejel pošto. To je bilo to. Svoboden kot ptička sem poletel iz sodne palače. Je to res bilo to? Vse je trajalo dve uri. Zaradi ene sodniške pošte, ki je nisem prejel, so se z menoj ukvarjali trije policijski avtomobili, en policijski kombi, šest policistov in dve policistki. Mater sem pomemben. Na poti domov sem dolgo tuhtal o tem. V mislih sem poskušal razjasniti prispevke iz TV dnevnikov in teh malo večjih zverinah, ki so res naredile toliko in toliko sranja, toda nisem se spomnil, da bi v katerem koli od prispevkov videl, da se je z njimi ukvarjalo toliko policistov naenkrat. Torej sem res pomemben. Bolj kot oni. Čakal sem na večerni TV dnevnik, da bodo zavrteli prispevek o meni, pa nič od tega. Sigurno sem si zaslužil vsaj pol minute, pa mi novinarji niso namenili niti pol sekunde. Morda ... kaj bi bilo, če bi si nagrabil nekaj milijonov evrčkov? Potem bi morda naredili kaj več kot le prispevek. Morda bi celo posneli film ali nadaljevanko. Vendar sem le ena navadna ovca. Sem le en navaden nič in si zato zaslužim le pozornost slučajnih mimoidočih, ki bulijo vame kot tele v nova vrata. Ker mi moja nemirna narava nikoli ne da miru, sem tuhtal in se pogovarjal še naprej, ob tem pa izvedel marsikaj. Takšen je v Sloveniji pač zakonski protokol ... pardon ... procedura, če ne dvigneš pošte velečenjenega zakona. Zvedel sem tudi, da policija zelo rada javno in pred vsemi legitimira prodajalce Kraljev ulice – in tu se mi je potem postavilo vprašanje; je v redu, da se trudimo biti »normalni« in si služimo kruh s prodajo te naše revije, ali pa je bolje, da vse skupaj pustimo, pošljemo k hudiču in se vrnemo na stara pota »slave«, ki je bila vse prej kot slavna? Tudi glede problema prodajalcev in pritožb čeznje pred vrati galerije Kapitelj sem prišel do odgovora. Res je, da se tu ustavljajo tisti, ki niso registrirani prodajalci in nimajo izkaznic, ki bi jih morali nositi na vidnem mestu, in potem napadajo ljudi za denar. Toda to so tisti, ki mečejo slabo luč na vse, ki se trudimo. Kje oni dobijo izvode za prodajo, ne vem, vendar vem, da jih v prostorih Kraljev ulice zagotovo ne. Kako naj zaključim? Še vedno se vračam, in se tudi bom, pred vrata galerije Kapitelj. V stilu Gandhija bom še vedno širil misel miru in nenasilja. Še vedno bom prodajal tako kot do sedaj: mirno, nevsiljivo, uvidevno; še vedno se bom pogovarjal z vsakomer, ki si bo pogovora želel. Taubi je Taubi in Taubi bo vedno Taubi.

Taubi

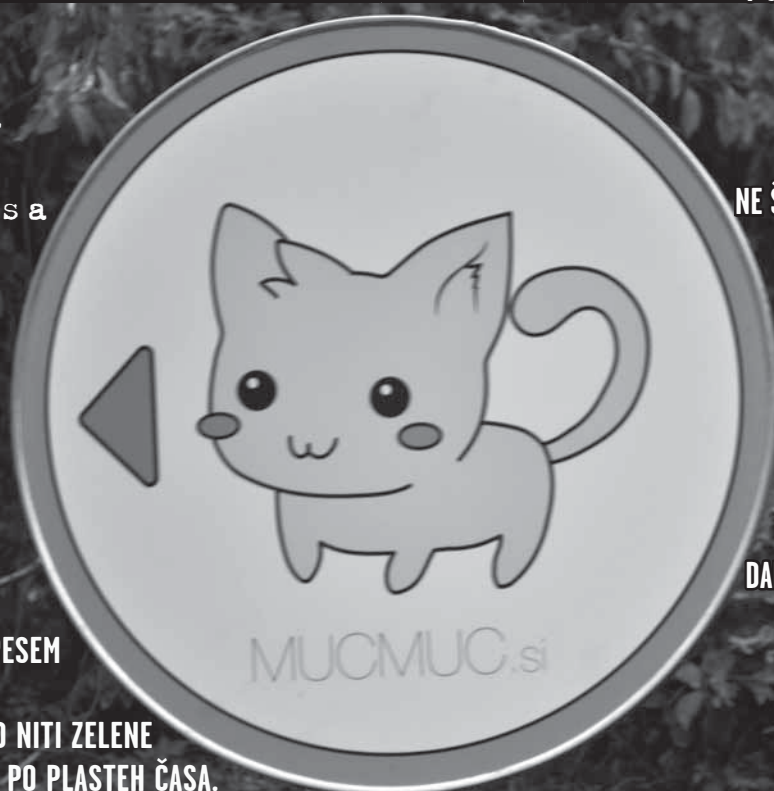
Tjaša Žurga-Žabkar

Rosa

Nežno
se dotikam
svežine,
okušam
svetlobo
mene
in
tebe.

Iva Tisa

PESEM

DANES SO NITI ZELENE
IN TIHO VISIJO PO PLASTEH ČASA.
MIRNO GIBANJE JE PODOBNO,
PODOBNO PODOBI.

KIPENJE DUŠI TOK VODA,
MRK JE
V PODRASTJU MESTNE DŽUNGLE.

POBARVANIM JE LAŽJE,
VENDAR VSI TEŽIJO.
IN NAROD,
NAROD JE TISTI,
KI SI DELA NAJVEČ ŠKODE.

BOLJ DALEČ SI,
LEPŠE IZGLEDAJO.

MORDA,
MORDA BOM NEKEGA DNE
RES NAPISAL PESEM.

PETER PITAMBAR PANGERC

NE PREPOZNAM

NE PREPOZNAM VAS VEČ,
V GLASNI TIŠINI IŠČETE MOJ POGLED ...

JASNO JE NEBO NAD VAMI,
VAS PA MOTI HRUP NAJMLAJŠIH.

NE PREPOZNAM VAS VEČ,
NE ŠTEJEM VEČ ZVEZD V SVETLIH NOČEH,

BLIZU STE,

A HKRATI TAKO DALEČ ...

NE PREPOZNAM VAS VEČ,

BIVŠI LJUDJE.

VAŠI OBRAZI SO MEDLI,

OČI POLNE PREZIRA ...

DAN – POLN ISKRENOSTI – NI ZA VAS,
ZDAJ PRIJATELJI STE NOČI.

BARBI

RDEČA Z BELIMI PIKAMI

DELAM, JEM.

DELAM RAZDOR, JEM.

DELAM ZA DENAR, JEM.

DELAM ZA BOGA, JEM.

DELAM SE, DA SEM BOG, JEM.

DELAM BOŽJA DELA, JEM.

DELAM ZA SKUPNOST, JEM KROMPIR.

DELAM ZASE, JEM SAFALADE.

DELAM DENAR, JEM V ZAPORU.

DRUGI DELAJO ZAME, JEM PRODUKTE BIO-EKO TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA.

UMREM.

KARMISS

SLOVO OD ACOTA

06
KRALJI
ULICE

Aco je bil eden izmed ljudi, brez katerih se morda zgodba Kraljev ulice ne bi začela. Bil je fant, ki ga je srečala skupinica osmih študentk in njihove učiteljice, ko so odšle nek zimski večer v mesto, da bi preživele 24 ur na cesti, tako kot jih preživijo brezdomni. Aco je postal njihov vodnik in učitelj, ko jih je peljal v svojo bazo in z njimi podelil svoje ležišče in pokrivala.

Pomladi leta 2005 sta z njegovo takratno punco za prvo številko Kraljev ulice pripravila precej optimističen prispevek z naslovom »Ste opazili, da je že pomlad«, v katerem je Aco zapisal: »A ko pa se malo zamisliš, prej ko si non stop za denarjem okrog skakal, pa ko sploh nisi vidu nič, zdaj ko vidiš, da pač, v bistvu, v naravi so rožice in da je to en del druženja, en del, ne vem, isto, če sta par, lahko rečeš, isto en del ljubezni, ne vem, spoprijateljevanja, ne vem, rožice nabirati, ko se kakšnemu zdi, kva, tako kot meni, kva boš tist nabiral, dej, kaj mu pa je, ne.« In še: »Kakšni se ful sami sebi smilijo, v stilu, kao mene noben ne mara, jaz se bom ubil ... ampak za vsakega človeka je na svetu oseba, ki ga ima rada, ki je pripravljena za njega vse narest, da bo začutil spet lajf, toploto na tem planetu, in da bo lahko spet normalno živel, samo če hoče, mora si vsak pustiti pomagat, prvo si mora pustit pomagat, pa se mu bo potem lahko pomagalo, ane.«

Potem je do danes minilo skoraj osem let, med katerimi je Aco sprva bil blizu Kraljev ulice, kasneje pa ga je življenjska pot vodila skozi različne faze, statute, institucije in države. Z ekipo Kraljev je šel na ekskurzijo po treh sosednjih državah in se izkazal kot naš najboljši šofer. Napisal je več prispevkov za Kralje in v ožji skupini je sodeloval pri snemanju filma o sebi (ki pa nikoli ni bil dokončan). Doživel je res marsikaj, a zgleda, da ga veliko prezgodnje smrti nista mogli rešiti ne ljubezen, ne pripravljenost, da bi mu nekdo pomagal. V 10. številki Kraljev je objavil avtobiografsko znanstveno-fantastično zgodbo, iz katere izvemo, da je Aco v resnici živel v letu 5183. Ukvarjal se je s tatvinami in nekoč ukradel ravno izumljeni časovni stroj. Pritisnil je na njegov gumb in se znašel v letu 2004. Potem je nekdo zdrobil čip časovnega stroja in Aco je ostal ujetnik preteklosti. V njej pa je srečal osem študentk ter njihovo učiteljico v poskusu preživetja na cesti in tam poskrbel za njih.

Zdaj ga ni več. Se je uspel vrniti v svoj pravi čas, v leto 5183? Je bil sploh kateri čas njegov pravi čas? V našem času, v katerem berete te spomine, je znal biti topel, znal je biti širok, znal se je odpreti, znal je pomagati, znal je sanjati, čeprav se je ves čas tudi zavedal, da je v neki meri ujetnik preteklosti, ki je nismo znali spremeniti ali premagati. Zdaj ga je ta ujela. Jaz pa si zaželim, da bi obstajal svet, v katerem bi Aco imel še drugo možnost.

Bojan Dekleva

Malo prej sem se zagledala v sliko pokojnega Nika v svoji pisarni in ga pri sebi pozdravila. Nika ni več. Ljudje iz kroga Kraljev ulice umirajo tako hitro in tako prekleto tiho. Kolikokrat se mi zgodi, da gledam kako telefonsko številko in z nejevero pravim sama sebi: Saj ne more biti res, da ga ni več med nami. Ne bom še zbrisala številke. Morda so bile le grde sanje, pa se bo Nik kot Povodni mož dvignil iz Ljubljane in rekel: »Samo hecal sem se.«

Pravkar sem izvedela, da tudi Acota, mojega dolgoletnega znanca in prijatelja ni več. Kolikokrat sem pomislila na to, da se zna njegovo življenje zaradi njegovega tvegane načina življenja prezgodaj končati, a kako pogosto je on na to rekel, da je kot

mačka, ki se vedno ujame na noge. Res je bilo tako videti. Dokler ni nekega dne, danes vendar, ko to pišem, prišel ta konec, ki pride za vsakogar samo enkrat.

Ko sem ga spoznala, je bil še mladenič, znanec ceste, polno težav je imel, a po drugi strani polno življenja v sebi. Nekega dne smo se srečali na Čopovi in sem ga povabila na sprehod, z besedami: »Pridi, gremo na lepše.«

»Na lepše, kje pa je to?« mi je odvrnil.

Nekako se je tako odvilo, da me je spustil v svoj svet. Spoznala sem njegovo toplo družino, njegovo mamo Dino, očeta Šukrijo, njegovo sestro Dijano, kasneje tudi njeno družino. Spoznala sem Acotovo nekdanje dekle Blanko. Spoznala sem tudi njegovo babico v Bosni in ostale sorodnike tam, bili smo na obisku v Sanskem mostu in se tam zelo lepo imeli. Z njim sem bila nekaj časa kot obiskovalka v zaporih ... potem pa vse manj. Obiskovanje v zaporih in vedno iste teme, če nisi ravno mama ali sestra se z leti obiskovanja v zaporih zasičiš. Toliko istega v vedno slabših kopijah.

Spoznala sem kasneje tudi njegovo ženo Ireno, bila sem na njuni poroki. Bila sem ob njem na večer Irenine smrti, kmalu po poroki, ob pijači, brez besed, nemo opazovala njegovo bolečino in imela občutek, da nimam kaj dati kot protiutež hladnim rokam smrti. Kaj se lahko potem zgodi še hujšega? Takrat se mi je vse skupaj že začinjalo zdeti nekam brezupno. Nobenega svetlega scenarija ni bilo nikjer na vidiku, vse je postajala samo ponovitev že znanega, le v vedno bolj turobni različici.

Aco je šel vmes v tujino, a je prišel nazaj. Z mnogimi ranami, nekatere so bile vidne, druge pač ne. Malo sem izgubila sled, le še vsake toliko časa sva se slišala. Slišala sva se včeraj. Povedal mi je, da je bil v norišnici, da so ga opazovali, da bi ne imel alkoholnega delirija in da se gre v četrtrek zdraviti na Poljanski nasip. Sem se odločila, da ga pridem tja obiskat. Ta obisk bo še nekaj, česar ne bo. Aco je za zmeraj odšel in pustil stat vse naše patetične odločitve in neodločitve.

Kaj v meni ostaja ob Acotovem odhodu?

Ostaja nemoč. Ostaja nedefinirana jeza zaradi tega, ker ni bilo poti drugam, samo začarani krogi istega. Tako velik je ta naš svet, v nekem konkretnem življenju pa nobene alternative. Bil je še en mimobežni uporabnik CSD-jev, zdravstvenega sistema, raznoraznih programov odvajanja, delal je na črno, mnogotera fizična dela, plačana ali tudi ne. Bil je uporabnik pravosodnega sistema, prejemnik modrih kuvert, ki niso nikamor peljale, le še zapirale so njegove poti v zunaj že tako s presnetim pomanjkanjem mesta zase nasičenem svetu. Bil je nekdo, za kogar je vedeževalka v Bosni rekla, da ima veliko srce. In mu dala za pit svinčeno vodo, ki naj ga ozdravi. Veliko srce se ni dalo ozdraviti.

Usmerila bi sveto jezo kot strupeno puščico in morila tudi jaz.

Dovolj imam, da nam revščina, izločenost in brezup morita človeka za človekom, kradeta srce za srcem. Človekov obstoj sam po sebi še nič ne pomeni, pomen, vlogo in mesto v svetu človeku dajo šele simbolne mreže pomenov in odnosov, ki jih ljudje z medsebojnimi dogovori med seboj ustvarjamo. Vsak birokratski odlok ima realne posledice tudi na resnična življenja. Kar se zdi, da nekaterim prinaša koristi, drugim zapira že tako maloštevilne poti, po katerih se poskušajo prebiti skozi življenje. Acova pot je končana. Preživeli ostajamo, da se borimo naprej, za taka mesta pod soncem, v katerih bo vredno živeti.

Špela Razpotnik, 9. september 2013

POLETJE JE MIMO, ŽIVELA JESEN Z DRUŠTVOM NIGERIJCEV V SLOVENIJI!

Saj jeseni zorijo plodovi dosedanjega dela. Novembra društvo gosti partnerske organizacije iz šestih evropskih držav in v organizacijski ekipi se že pripravljamo in dogovarjamo. O tem, kako to izgleda, smo se delno poučili s tem, da smo sami gostovali v Španiji, na Malti in v Romuniji, v septembru pa se odpravljamo na Poljsko. O tem, kako bomo to izvedli, pa smo se delno naučili v času dosedanjega skupnega dela pri projektu, ko smo medsebojno spoznavali svoje zmožnosti in meje so-delovanja. Med priprave na mobility izlet na Poljsko, natančneje v Krakov, pa sodi v prvi vrsti SWOT analiza (*Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats*) preteklega izleta v Romunijo in pa ponovitev primera dobre prakse, ki so nam ga romunski kolegi predstavili. V njihovem primeru je šlo za uprizoritev sestanka pri mestnem svetu manjšega mesta, v katerem so sprejeli odločitev, da bodo zaprli enega od treh vrtcev - in to ravno tistega, ki so ga komaj lani obnovili s pomočjo t. i. evropskih sredstev. Vrtec je nudil možnost otrokom madžarske narodnosti (ki so tam etnična manjšina), da jih varujejo in vzgajajo madžarsko govoreči vzgojitelji. Zdaj pa mestni svet namerava te prostore prodati neki firmi, ki bi tam zgradila poslovni center. Razlog je seveda recesija in pomanjkanje denarja. Sestanka so se udeležili predstavnica mestnega sveta, predstavnik madžarske manjšine, predstavnik staršev otrok madžarske narodnosti, predstavnik madžarsko govorečih vzgojiteljev in predstavnica vzgojiteljev drugih dveh vrtcev, v katera so pri mestnem svetu nameravali prerazporediti otroke iz ukinjenega vrtca. Na našem rednem sredinem srečanju smo se najprej razdelili v skupine, ki so obravnavale konkretne

težave, ki so nastopile za posamezno skupino (starši, vzgojitelji, manjšina, mestni svet), potem pa je vsaka skupina izbrala predstavnika za na sestanek. Odprla se je burna debata, na kateri so »predstavniki« najprej zagovarjali vsak svoje stališče, nato pa so iskali možne skupne rešitve. Nekaj so jih tudi našli in predložili v nadaljnjo obravnavo. Ta metoda nudi možnost razvijanja in utrjevanja načinov, kako povzdigniti svoj glas v situaciji, ko so ogrožene osnovne človekove pravice, pa tudi v drugih življenjskih situacijah, s katerimi se spopadajo odrasli učenci našega programa v okviru že v preteklih prispevkih opisanega evropskega projekta EPAEMSI. V primeru Društva Nigerijcev v Sloveniji, ki vključuje izobraževanje zainteresiranih migrantov vseh narodnosti, ki si želijo ostati v Sloveniji in si priboriti polno enakovrednost slovenskim državljanom in pa možnost dostojnega življenja, ta primer dobre prakse nudi še eno vajo in način socialnega vključevanja preko (neformalnega) učenja in tehnike igre vlog. SWOT analiza je dala vpogled v našo zmožnost razvijanja svojih prednosti, preseganja svojih slabosti, koriščenja ponujenih priložnosti in upiranja nekaterim bojaznim ob preizkušanju tega primera dobre prakse pri nas. Krasita nas dobro sodelovanje in vedno boljši timski duh sodelujočih, kar pa je v tem primeri izviralo iz dobre pripravljenosti in obveščenosti, za kar gre zasluga mentorjema Tamari in Anžetu. Še vedno pa nas zasleduje delno pomanjkanje discipline, tako da vendarle nismo sestavili sedmih delovnih skupin, ampak le pet. Med samo izvedbo se je tu in tam še vedno pojavljal upad koncentracije in pozornosti med samim delom. Kljub temu se je

foto: Fred Utuma

pojavil močan občutek opolnomočenja sodelujočih, saj smo videli možnost vplivanja na problematično situacijo prek javne debate. Smiselnost »povzdigovanja glasu« smo videli tudi v sklepanju zavezništev v prizadevanjih k skupnim ciljem, poleg tega pa še v razvijanju lastnih veščin in možnih strategij pri reševanju konfliktnih situacij. Čeprav so bile vloge morda še preveč strogo določene, so se sodelujoči z njimi strastno poistovetili in nam je tako dejstvo, da smo imeli le dobri dve uri časa za vse skupaj, preprečilo, da bi zašli v morebitne nove konflikte. Učeči odrasli iz Društva Nigerijcev v Sloveniji so se s problematiko zlahka poistovetili tudi zato, ker se tudi sami soočajo z dejstvom, da so pri nas žal še vedno prepogosto obravnavani kot »manjšina«. Če nam bosta ta vaja in njena analiza prinesli zmožnost sprejemanja boljših odločitev in voljo k aktivnejšemu pristopanju k reševanju konkretnih situacij v vsakdanjem življenju, bomo nekaj dosegli. O tem se bomo pogovarjali tudi s kolegicami in kolegi na Poljskem, o čemer več v naslednji številki.

Primož Časl

DUHOVI STROJA

Medtem ko se petičneži bašejo z dragimi mrtvimi živalmi in medtem poslušajo kako od tistih dolgočasnih jazz kompilacij, se sklepajo posli in služi denar in nihče ne potoči niti kapljice znoja ... Ko se zvezdniki razkazujejo ali ubadajo z neuspehi na raznoraznih odvajanjih, duhovi stroja delajo, porivajo ... vlečejo, ne prosijo in ne delijo usmiljenja, saj se zavedajo, da je jutri še en dan in da bodo verjetno želi to, kar so sejali ...

Chan Tai Man

foto: Stefano Leonardi

Križarjeva kolumna:

NA ŠMARNI GORI

Zopet je tu resnična zgodba iz življenja bojevnika, ki je precejšen del svojega življenja preživel na pohodih, medtem ko je skozi razne pustolovščine osvajal življenjske modrosti. Na teh kampanijah sem seveda veliko grešil. Vendar ne bi rekel, da sem slab človek. Sem le oseba, ki je precej pozno spoznala, za kaj je vredno živeti. Torej, na svojih križarskih pohodih sem videl veliko gorja, nekaj sem ga tudi sam povzročil. Zato sem se sem in tja odpravil v cerkev spokorit se grehov in očistiti dušo umazanije. Nekega dne sem tako prispel na vrh ljubljanskega hriba, ki se imenuje Šmarna gora, in se podal v majhno cerkev na mašo. Na maše sicer ne hodim pogosto, v cerkvi raje posedim sam in v tišini svojih misli zmolim. Pri tem mislim na tisto, kar imam na umu. Tistega pomladnega dne pa sem se pridružil množici vernikov pri pridigi na vrhu Šmarne gore. Kakor mnogokrat se mi tudi tokrat pridiga ni zdela resnična, poleg tega ni bilo čutiti posebne strasti. Okoli mene so sedeli ljudje, ki hodijo v cerkev ob nedeljah, ker se tako spodobi. Vse je potekalo brez posebnosti, dokler se ni zadeva bližala koncu. Kakor vedno se je med verniki tudi tokrat začela podajati pušica in kovančki so veselo žvenketali, ko so zapuščali varni žep svojih lastnikov. Tudi sam sem začel brskati po žepih, medtem ko se mi je nezadržno bližalo srečanje s pogoltno košarico. Na svoje presenečenje sem uvidel, da imam s seboj le tri bakrene novčiče, ki ne pojejo tako kot zlati in srebrni tolarji, ko padejo med svoje brate. »Cerkveni očetje vedo, kako se stvari streže,« sem pomislil, saj se je psihološki pritisk name večal. Če ne bom dal krajcarjev v pušico, bodo vame vrtali

foto: Žigažaga

pogledi ostalih v vrsti, ki ubijajo nesrečnike. Ali bi kdo oprostil verniku s polovičnim delovnim časom, ki veruje v Boga, a ne hodi na mašo? Eeeeee, ne verjamem in ne bom riskiral. Zakaj ne postavijo škatle za prispevke pri izhodu? Pušica pa se približuje. Odločim se zaigrati na edino možno karto. V pest skrijem bakrene krajcarje in čakam. Ko mi soseda poda pleteno košarico, ki je na moje veselje oblečena v blago, vanjo potisnem stisnjeno pest in jo dvignem, kolikor gre, da se blago napne. Glavo nagnem vstran in z vso močjo zalučam bakrene novčiče v notrajnost, da karseda zarožlja. Odrešen sem neprijetnih pogledov. Babice me ne dušijo s svojimi rutami in dedki me ne tepejo s svojimi palicami: preživim! V bistvu nimam nič proti prostovoljnim prispevkom. In potem je bilo ...

Križar

ZGODBA O ..., 5. DEL

Alfredo se je zažrl v bit tega vatikanskega duhovnika. Kardinalov tajnik ni bil več le tajnik, temveč je bil vse bolj zatopljen v problematiko zapuščenih in odrinjenih iz družbe. Mirno bi lahko rekli, da ga osnovno in poklicno delo ni več popolnoma zadovoljevalo. Nadrejeni so ga imeli za sanjača, fantasta. Večkrat je bil grajan z njihove strani, saj pri svojem delu ni bil več popolnoma zbran. Toda Don Pierino ni mogel in ni hotel biti močnejši od svojih čustev.

Vse pogostejše je začel zahajati na Piazzo Navona. Družil se je z brezdomci, alkoholiki, narkomani. Tam je tako spoznal francoskega »diakona« Boyerja in bila sta prva, ki sta se začela podrobneje ukvarjati s stigmatiziranimi ljudmi.

Ni treba imeti bujne domišljije, da bi si lahko predstavljali, koliko zgod in nezgod sta slišala. Ni treba imeti ogromno fantazije, da bi pomislili, za koliko življenjskih brodolomov sta zvedela od teh, na rob odrinjenih, ljudi. Koliko besed tolažbe

sta imela na koncu jezika, pa jih včasih največkrat nista znala niti izreči, saj nista vedela kako, puhlih besed pa nista hotela poklanjati kot zlato.

Problematika narkomanije, alkoholizma in brezdomstva je bila takrat še bolj ali manj tabu tema, ne kot danes, ko to ni več niti novica za povprečni časnik. Bilo je, kot bi se znašla na obali nekega novega, nepoznanega sveta, ki sta ga odkrila, pa nista vedela, kako bi mu pomagala.

Če le pomislimo, da je Don Pierino prišel iz razkošnih vatikanskih soban, na cesto, med smrdljive in strgane zapuščenosti. Razlika je bila očitna kot noč in dan.

Toda Don Pierina je gnala ena sama stvar – Alfredo. Koliko Alfredov še obstaja poleg tega, ki ga je že spoznal?

Taubi

BOLJE BITI STAR UPOKOJENEC KOT PA MLAD POKOJNIK!

GREGOR B. HANN

TATU ZGODBA

foto: Anistella

Tatu predstavlja gozd. Vse v naravi je v ravnovesju, tam pa istočasno obstajajo pravila in svoboda. Harmonija je tista, ki daje čar. Zaradi nje je gozd poln upanja in želje po življenju. Gozdovi so skrivnostni zaradi vseh živih bitij. Predstavljajo močno energijo in nenehno gibanje. Vse se nenehno premika, nikoli ne veš kaj bo prinesel jutri. Gozd je zame vse to in še veliko več.

Reda

Jokam nad človeško bedo,
ki ne pozna
meja.

Kavica

Nisem star, nisem mlad,
nisem bogat, nisem berač,
nisem lačen, nisem sit,
nisem grd, nisem lep,
nisem žival, nisem rastlina,
nisem delavec, nisem kmet,
nisem zdrav, nisem bolan,
nisem kriv, nisem nedolžen,
nimam srca, nimam možganov,
ampak nekaj me boli,
srbi in skrbi.

Kavica

VSTOP

Vstopam
v
kraljestvo
bivanja,
kjer biva
lepota
sočutja, razumevanja.

Iva Tisa

NISMO SAMO MI NA PSU.
NA PSU JE TUDI OVRATNICA.

N2

DRUŠTVO ZA RAZVOJ TELESA, UMA IN DUHA - SINTROPIJA

010
KRALJI
ULICE

Društvo Sintropija je bilo ustanovljeno novembra 2011, z namenom ponuditi različne aktivnosti za otroke, odrasle in starejše. Na začetku je šlo predvsem za gimnastično vadbo za otroke in bioterapijo po metodi Zdenka Domančiča, kasneje smo delovanju društva dodali še kmetovanje po permakulturnih načelih, letos pa bomo svojo ponudbo razširili še na varstvo otrok.

foto: Janes Moličnik

Kdo ste/si?

Društvo Sintropija smo posamezniki, ki nas zanima povezovanje najrazličnejših ljudi, znanj, veščin in izkušenj z namenom razvoja in rasti na ravni telesa, uma in duha, samouresničevanja in naravnega življenja. Sedež imamo v Litiji, kjer živimo ustanovitelji in kjer poteka večina naših aktivnosti, sicer pa člani prihajajo iz vse Slovenije. Moje ime je Laki in ustvarjam na domačiji Pr' Nebavec v zaselku Dragovšek, ki se nahaja 10 km iz Litije. Življenje me je vodilo skozi razne situacije in preizkušnje, iz katerih sem se veliko naučil in s pomočjo njih tudi rasel in zorel. V zadnjem letu sem se iz mestnega vrveža podal na deželo, kjer s pomočjo prijateljev in podobno mislečih in živečih ljudi ustvarjam odprti prostor po načelih permakulture. Skušam živeti bližje življenju, naravi, ljudem in ostalim živim bitjem, predvsem pa bližje trenutku in sedanjosti.

Glavne smernice društva?

Društvo je odprto združenje članov, ki jih družita želja po rasti in razvoju posameznikov in njihovo povezovanje v večje enote, z namenom ustvarjanja in samouresničevanja, bogatenja dela in skrbi za harmonijo med različnimi posamezniki. Poslanstvo društva je skrb za življenjsko okolje in živa bitja v njem ter soustvarjanje lepše prihodnosti. V ta namen se v društvu ukvarjamo s pridelavo zdrave, organske hrane, z vzdrževanjem in s krepitvijo pozitivnih medosebnih odnosov preko sočutne komunikacije, z zmanjševanjem okoljskega odtisa in s trajnostno naravnanim razvojem ter promocijo sonaravnega življenja. Poleg tega spodbujamo izobraževanje in delo na telesni, umski in duhovni ravni človekovega življenja, ozaveščanje pomembnosti harmoničnega delovanja vseh treh ravni ter krepitev in zdravljenje z naravnimi metodami in pristopi.

Delo z otroki?

Na mladih svet stoji in otroci so prihodnost sveta. Ti dve vodili spremljata vse aktivnosti, ki jih izvajamo za otroke. Od vseh začetkov z gimnastično vadbo za otroke, preko organizacije

permakulturnih počitnic na kmetiji in varstva otrok, stremimo k celostnemu razvoju otrok in osebnem odnosu z vsakim od njih. V ta namen v naših aktivnostih sodeluje manjše število le-teh, ki jim dodatno zagotovimo še zadostno število odraslih spremljevalcev.

Gimnastična vadba poteka v dveh semestrih (jesenski – sep.– dec., spomladanski jan.–apr.) v športni dvorani v Litiji (letos jo želimo razširiti tudi na prosto, in sicer na našo domačijo). Permakulturne počitnice za otroke organiziramo tako v poletnih počitnicah kot med tedenskimi počitnicami skozi leto (naslednje bodo v času krompirjevih počitnic v novembru v dveh tridnevni terminih). Varstvo za otroke pa bomo izvajali v Ljubljani in se je začelo v septembru.

foto: Janes Moličnik

Zdaj imate domačijo – prihodnost?

Ureditev domačije je del projekta Permakultura na podeželju in v mestu, ki ga izvajamo kot neformalna skupina s pomočjo MC Litija, v okviru programa Mladi v akciji, ki v Sloveniji poteka pod okriljem nacionalne agencije Movit. Na tem mestu bi se ji najlepše zahvalil, saj nam je omogočila, da v okviru izvedbe permakulturnega tečaja za mlade uredimo kmetijo in si tako zagotovimo življenjski prostor za ustvarjanje in idealne pogoje za nadaljnje delo in morebitno samozaposlitev. Poleg tega bomo pred mladinskim centrom v Litiji, promovirali program MvA in agencijo Movit ter razširjali rezultate projekta, v avgustu pa smo tudi že gostili naše partnerje s Hrvaške (Društvo za zaščito okolja Hippocampus iz Biograda na Moru).

Konkretno pa je prihodnost domačije v ureditvi bivalnih prostorov in obdelovalnih površin. S tem želimo zagotoviti pogoje za spontan in naraven nastanek skupnosti, ki bo živila po naravnih načelih in ritmihi ter ustvarjala po načelih permakulture, hkrati pa skrbela, da bo domačija postala in ostala odprt prostor za posameznike, ki jih zanimajo in družijo delo z zemljo, spoznavanje slovenske kmečke tradicije ter trajnostni razvoj.

Kot sem slišal, je v Sloveniji že kar nekaj podobnih kmetij?

Ker sem bolj nov in svež v tem, zaenkrat še ne poznam veliko kmetij, ki delujejo na tak način. Obiskal sem jih nekaj (Razazija in Hotemaže, dve podobni kmetiji sta tudi na sosednjem hribu

v Štangi – kmetiji Katona in Jerlah), vendar je tam v ospredju bolj družinska dejavnost kmetovanja (razen na Razaziji). Naša kmetija bo bolj usmerjena v ustvarjanje odprtega prostora, ki bo posameznikom omogočal, da na domačiji preživijo krajši ali daljši čas ter s tem pomagajo pri ustvarjanju skupnosti podobno mislečih in živečih ljudi.

foto: Janes Molčnik

Povezava med vami?

Zaenkrat še nimam konkretnih povezav s podobnimi kmetijami po Sloveniji, saj sem, kot sem napisal prej, bolj svež v tem. Bi si pa želel kakršne koli izmenjave informacij, znanja, veščin in izkušenj. V ta namen tudi prilagam svoje kontaktne podatke na koncu intervjuja.

Društvo napreduje ali ne?

Društvo vsekakor napreduje in raste. Vsako leto mu dodamo nove dejavnosti in tudi število članov vztrajno narašča. Še enkrat bi rad poudaril, da je razvoj društva tudi posledica izvajanja projekta Permakultura na podeželju in v mestu (gl. zgoraj).

Na tem mestu bi povabil vse zainteresirane, da se nam pridružijo pri ustvarjanju odprtega prostora na naši domačiji in se včlanijo v naše društvo. Lahko me dobite na spodnjih kontaktnih podatkih ali pa se kar oglasite na naši domačiji v Dragovšku (mogoče je bolje, da prej najavite svoj prihod, če bom slučajno raziskoval podobne kmetije po Sloveniji :-)).

Tvoje misli za bralce Kraljev ulice?

Čutim, da se po svetu in še posebej v Sloveniji prebujajo neka nova energija, ki bo izredno pozitivna in povezujoča. Čedalje več ljudi je, ki se zavedajo, da lahko življenja poteka tudi na drugih nivojih, kot smo bili vajeni do sedaj, in izkušanje teh nivojev je z besedami neopisljivo. V preteklosti smo te nivoje imenovali Bog, Jahve, Alah in kar je še ostalih imen ter jih zlorabljali za ustvarjanje razlik, nesporazumov, preprirov in vojn. Vendar čutim, da prihaja oziroma da sta že prišla sprememba v zavesti in dvig na nove nivoje. Ime teh novih nivojev je Ljubezen in v zadnjih mesecih sem jo izkusil zelo veliko in skozi najrazličnejše ljudi. Bralce Kraljev ulice bi povabil, naj se širi tudi skozi njih, naj jo soustvarjajo, izkušajo, delijo in sprejemajo tudi sami.

Laki (lajolaki@gmail.com; 040-220-554)

Dragovšek 19

1275 Šmartno pri Litiji

Društvo Sintropija (www.drustvosintropija.si – še v izdelavi;

info@drustvosintropija.si)

Brodarska 10

1270 Litija

Pripravi: Taubi

GREMO V DRAGOVŠEK

No, pa pojdemo. Tam je namreč kmetija, ki jo upravlja društvo za razvoj telesa in duha Sinoptrija – toda več o njej v intervjuju. Ko se enkrat znajdeš tam, ne veš več, ali si v tuzemstvu ali onostranstvu. Pač spet nekaj novega v tej naši mali Sloveniji (in tega je na srečo vedno več). Preprosto s prijatelji sedeš v avto in se pripelješ sem. V gozd, na vrh hriba z nebeškim razgledom. Saj ne vem, koliko nas je tukaj bilo ... 15? 20? Pa konec koncev to sploh ni pomembno. Pomembna je le volja, s katero smo tu preživeli vikend. Pomembna je le energija, s katero smo polnili pretežno spraznjene meščanske baterije. Stran od hrupa, betona, mestnih luči in stran od vseh travm, ki jih spremlja življenje urbanih naselij. Mar ni to rajsko?! Ko domačo posteljo zamenjaš za spalno vrečo na seniku. Še zdaj razmišljam, da bi doma vrgel posteljo iz sobe in namesto nje privlekel seno. Ko enkrat prideš kot gost na tako kmetijo, ti je takoj jasno, da je tu dela do onemoglosti in da ne boš le sedel. Sicer pa ti to tudi ne bi dalo miru. Delo v sadovnjaku, delo na njivi in še kaj bi se našlo. Rok pa je bilo kljub številu vseh nas premalo. Treba je pripraviti drva za zimo, ki so še vedno v gozdu, zima pa počasi že trka na vrata. Treba je razmišljati in organizirati

tudi vsa druga dela, ki so za ohranitev kmetije pri življenju nujna. Seveda pa ostaja največja potreba po stalnem dotoku ljudi, saj, kot sem že napisal, je rok tu vedno premalo. Premalo je tudi znanja, nasvetov in materiala, da bi se vse to lahko izpeljalo. Tako pa smo čez vikend kar nekaj naredili in ob vsem tem pazili, da smo istočasno dvigali tudi svojo zavest in duha. Pogovori, koncert in zadnji dan še izdelava lastnih sandal. Dobro. Saj sandale same po sebi res niso kaj vem kaj. Toda zavest, da si jih izdelal sam in se z njimi lahko mirno sprehodiš (tudi po mestu) - neprecenljivo.

Skratka ... bil sem v Dragovšku. Bil sem na Sintropiji in vem, da bom šel nazaj v Ljubljano predelan, saj sem v sebi naredil še korak naprej v svojem zavedanju. Morda kdo ve, koliko korakov še? Najbrž kar do konca življenja, pa pot še zdaleč ne bo končana. Žal ali pa na srečo, kdo bi vedel. Vendar zdaj vsaj vem, kje v Dragovšku je društvo, in vem tudi, kam se lahko še vedno vrnem. Vem, kje me bodo radi sprejeli in kje bom lahko spočil svoj meščanski organizem. Morda ...

Taubi

NEKAJ

cestnih

AMPAK

Joj, nimam dnarja,
nimam dela,
znam vse
in ne znam nič,
nisem motiviran,
nimam volje,
ampak Marko
- sigurno te nekaj veseli.
Vsak človek ima
svoje veselje,
svojo radost,
če nič drugega,
sigurno vsakemu paše,
da ornk prdne,
pa da se userje.
Včasih je tudi kužlt luštn,
ker se pol mal bolj počutiš.
Pa vsak rad dobr je,
pa seksa tudi vsak rad,
dokler mu funkcije delajo.
Revščina nikogar ne veseli,
jaz pa vem,
da bo enkrat vsega konc
- tudi revščine.

Kavica

RECESIJA VREDNOT

Pred dvema letoma sem nazadnje pisal,
objavljal in takrat sem bil optimist.
Rekel sem si, da bo recesija pobrala
delovna mesta, saj po novem letu bolje
bo. Zmotil sem se v smislu, da bomo
potegnili skupaj. Potem pa sem opazil,
da podgane zapuščajo ladjo. Opazoval
in opazoval sem, se ugriznil v jezik,
saj je po krizi prišlo na dan, da bomo
prepozno začeli poslušati o tem, ali
je bolje graditi zapore kot ustvarjati
socialno družbo, saj je nezaposlene

bolje zapreti kot pa vlagati v programe
nevladnih organizacij, porabiti več za
nadzor kot za razvoj. Upam, da Hilda
ne bo molčala, saj je pri nas tako, da
obtoženci kažejo sebe kot žrtve
političnih konstruktov in za razliko
od kompetentnejših demokracij ne
odstopijo ob prvem sumu ... česar koli.
Ljudje pa, ki hočejo revolucijo oziroma
spremembe sistema, pristanejo na
suhem, označeni kot teroristi. Zato
imamo janičarje v vojnah, ki niso naše,
doma pa se pritiska na policijo, naj
zaščiti račune in kredite.
Res žalostno, da nihče več ne skače, ker
je Slovenc.
Kdo je danes sploh še Slovenc, ker
nimamo niti za kruh.
Nisem za nobeno politično opcijo, saj
kot da sem druga rasa.

Tomislav Gruden - GTS

KVA BOM DOSEGU

Kva bom dosegu,
če na cesto grem,
se derem parole,
delam nemir.

Kva bom dosegu,
če se jim izpovem,
smejal se bojo
in rekl: To je tvoj problem!!!

Kva bom dosegu,
če anarhijo se grem,
če ostanem upornik,
fak, na to pomisl't ne smem!!

Ko zvečer zaspim,
se v sanje prebudim ...
V roki pištolo držim,
si cev na glavo namestim,
BUM!!!
V ekstazi smrti se zbudim!!!

Dr.

ULIČNI VSAKDAN - NADALJEVANJE

Pogovor je hitro izgubil rdečo nit, saj
populacija, determinirana z nižjo
izobrazbo, na nek način izgubi ambicije,
in se prepriča v samozključevanje. Ne
kažejo se mi kot žrtve samih sebe, le
neuko so svojih potencialov, resnič.
Sosed mi je v iskrenem pogovoru
povedal, kako je bilo prvič. Ja, na
osnovni šoli je bilo pivo in vladala je

čik religija. Dedke, poleg tega pa
nirvana. Upor po tiho fetiš, skrivanje
materjalnega stanja pa statusni
simbol. Ampak X generacija je
poskrbela, da je to ostalo ena chill-out
tema za po diplomi. In kaj se je
dogajalo sosedu? Dokler je imel
službo, je še nekako bilo, potem pa so
prišle kapitalistične in demokratične
spremembe, in nas prijazno vabile na
vse naslednje izlete v deželo t. i.
uspeha. Ko se je začel spraševati, zakaj
je treba kaj znati, je ugotovil, da ne zna
brati. Sedaj je vedel, da mu bodo sledili
tisti, ki mite in legende znajo iskati,
prepoznati, prebrati in interpretirati,
jih že poznajo.
Vendar ga to ni naučilo hkrati ljubiti in
lagati. Vsak slej ko prej pride na kraj,
ki ga je utemeljil za raj. Taki optimisti
nam lahko zbistrijo tisto, kar vidimo.

Tomislav Gruden - GTS

NA ONI STRANI LJUBLJANICE, ČEZ MOST ZA PEŠCE JE STAL RDEČ PLASTIČEN KIOSK S HRENOVKAMI...

Stopila sem do dedka in mu rekla.
»Lačna sem.« Takoj je segel globoko
v zadnji žep hlač in ven potegnil
denarnico. Najprej je pogledal, če ima v
stranskem žepku kaj drobiža in mi dal
velik okrogel bakren kovanec za 50 par.
To je bil takrat največji kovanec. Stekla
sem na makadamsko ulico in naprej čez
most in se postavila v vrsto za kuhanje
hrenovke. Pred rdečim kioskom je
bila vedno vrsta. Vsi so vedeli, da tam
prodajajo najboljše hrenovke in za njih
se je izplačalo počakati. Naročil si jih
lahko le dve vrsti; hrenovko z zenfom
in hrenovko brez. Še preden sem prišla
na vrsto, in so bili pred mano le še
trije, sem skozi majhno, napol odprto
stekleno okence že videla lonec s
hrenovkami in pred njim sodoben
pripomoček, dve ogrevani špicasti
kovinski palici, na katere je prodajalka
nataknila, na polovici prerezano
francosko štručko, in tako v njem
ustvarila ravno pravišno vdolbino,
da je vanjo padla hrenovka. Tako, da
je njena tretjina še vedno gledala iz
odrezane štručke. »Kaj boste, z al
brez?« je vprašala prodajalka, še preden
bi dodala žlico gorčice. Skoraj ysak je
rekel z. Skoraj sem že prišla vrsto. Pred
mano je bila le se ena gospa z vrečkami
iz tržice. Stopila sem na spodnji rob

kioska in se držala police z eno roko, ker sicer nisem dosegla. Na oknu je na belem papirju z modrim flumastrom pisalo: »Kuhane hrenovke 50 par.« Z levo roko sem ponudila prodajalki velik bakren kovanec, in pogumno na ves glas rekla: »Eno hrenovko z veliko zenfa prosim.« Prodajalka se je nasmešnila in z majhno žličko na dolgem peclju globoko segla v plastičen lamberček poln zenfa, ga potisnila v odprtino vroče štručke, ki jo je tačas spodaj ovila v tenak bel papir, porinila notri hrenovko in na vrhu dodala še eno žlička zenfa. To je naredila tako hitro in elegantno, da je bilo užitek gledati in stati v vrsti. Hrenovka je bila topla, da se je iz nje kadilo. Takoj sem odgriznila vrh in okusila najprej zenf. Mmm. Ta okus, ne pekoč, ne slan in ne sladek, ravno prav je ohladil in oplemenitil toplo hrenovko natanko toliko, da je bila popolna. Ugriznila sem še enkrat, da sem dobila še malo mehke sveže štručke. Pojedla sem do konca, še preden sem prišla do sredine mostu, kjer so me vdano čakali golobi. Najbolj počasi sem prežvečila zadnji zalogaj, ko je ostal še krajec in na njem ostanek gorčice. Moj ded ni znal kuhati, še sendviča ni znal pripraviti, niti ne odpreti konzerve. Kljub temu pa mi je znal vsak dan privoščiti vse najboljše.

Neda

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ZAKAJ?

Velikokrat med prodajo Kraljev slišim vprašanje, zakaj sploh prodajam Kralje in ne grem raje počet kaj drugega. Seveda sem v življenju počel že marsikaj, zadnja tri leta pa živim tak stil življenja. Glavni razlog sem torej navedel, saj gre za način, ki sem se ga navadil. Verjemite, da je to delo, ki ni tako enostavno, kot se zdi ... Kot prodajalec Kraljev si posredno še marsikaj. Lep dan!

Stripi

ŠPORTNIKI, TELEVIZIJC!

Velikokrat se zgodi, da mimo mojega prodajnega mesta pride veliko slavnih ljudi. Eden izmed njih je Sašo Hribar, legenda, vedno se zafrkava z nami in še nikoli je ni stisnil mimo, ne da bi pozdravil in vrgel v zrak evro ali dva. Vedno navrže tudi kako idejo, s pomočjo katere bi prodaja Kraljev narasla, potem pa ha-ha-ha. Nataša Tič Ralijan, vedno hiti in ima bolj malo časa za razgovor, vendar vedno da kovanček ali dva za revijo. Samirja Handanovića poznam tudi osebno, ker smo kot mlajši skupaj trenirali nogomet, on mi je znal stisniti tudi 50 €. Jure Košir je tudi med ta hitrimi, vedno je nasmejan in ima dostikrat pripravljen kovanec za nas, ne da bi sploh kupil revijo. Mimo prinese tudi dosti znanih odvetnikov, ki se radi zagovorijo z nami in vedno kaj dodajo, obstajajo pa seveda tudi oni, drugi. Iličič tudi vedno kam hiti, ampak se dostikrat ustavi pri nas in pušči kak kovanček, za seme ali pa za srečo. Ob neki priložnosti je prihitel mimo celo Nesterović, čeprav le z nasmehom, ampak meni tudi to veliko pomeni. Morda sem nehote tudi koga izpustil.

Marko P.

PRIJAZNA GOSPA

Kralje ulice prodajam približno eno leto, in sicer na mestu pred garažno hišo na Trdinovi. Mimo pride veliko ljudi, ki te imajo radi, pridejo pa tudi taki, ki niti ne odzdravijo. Vendar take že poznamo. Velikokrat srečam starejšo žensko, ki se nikoli ne pojavi praznih rok. Ali mi prinese kaj za pod zob, včasih tudi cigarete ali pa mi podari kak kovanček. Če povem po pravici, sem zelo zadovoljen že s prijaznim pozdravom. Nekega dne se je torej pojavila gospa, ki jo omenjam in ki je že nekoliko v letih, se ustavila pred mano in rekla, naj stegnem dlan. Ko sem storil, kar je predlagala, je dejala, naj dam še drugo roko zraven, ob čemer mi je šlo kar malo na smeh, ona pa je stresla vse kovance, ki jih je imela, in nič ne pretiravam, če rečem, da sem z njimi napolnil obe pesti. Zelo lepo sem se zahvalil, čeprav nisem imel pojma, koliko se je nabralo. Gospa me je tudi prišla za roko in rekla, da bo še vse v redu. Ta stisk mi je pomenil še več od prejšnje

geste, ker vem, da je govorila iz srca. V glavnem, ko sem preštel kovance, je bilo vmes vse, od 2 € pa do enega centa. Skupaj se je nabralo okoli 16 €, češar ne bi nikoli pričakoval od gospe, ki je zagotovo že več let v penziji. Nekateri imajo veliko srce, za kar smojim vsi mi hvaležni.

Marko P.

ZA PSA

Zadnje čase prodajam časopis skupaj s svojo psičko. Od začetka je bilo kar težko, saj je psička želela biti v centru pozornosti in ko je kdo želel kupiti revijo, je seveda takoj bila zraven. Kasneje se je navadila, da leži poleg mene in od veselja ne »naskoči« vsakega, ki se mi približa. Tako sva prodajali na svojem običajnem mestu in med pavzo sva si privoščili nekaj za pod zob. Kar od nikje pristopila gospa in me vprašala, če je pes moj. Odgovorila sem ji, da je in da je psička. Gospa jo je pobožala in mi dala 9 €. 5 za psičko, 4 pa zame. Očitno ljubiteljica pssov. Seveda sva bili obe zelo veseli tega denarja.

Anistella

ŽENSKÉ ZADEVE

Redke so zadeve, ki me zadnje čase spravijo v smeh. Ne živim namreč ravno življenja, ki bi mi bilo všeč. Pa pustimo to, vse se da popraviti, čeprav včasih to terja obilo truda, ampak vseeno. V to sem prepričan! Včeraj mi je dan »polepšala« ženska v novo kupljenih čevljicah s petkami. Ko je šla mimo mene, ki sem prodajal na stalnem mestu, se je ravno zaradi mojega dolgega jezika (ogovoril sem jo) ustavila. Po kratki debati pa je začudeno ugotovila, da se ji je petka »zahaklala« v predpražnik z luknjičami. Po ne vem koliko poskusih je petko nekako le spravila ven. Cel dogodek je bil res hudo humorističen, kot kaka burka v živo, ona pa mi je na koncu dejala, naj, zaboga, odslej dalje ne ustavljam več žensk v petkah.

Stripi

Športni Kralji ulice:

ŠPORTNI KRALJI NA POLJANSKI

014
KRALJI
ULICE

No, športnim kraljem se ful dogaja, celo toliko, da ne gre vse sproti v časopis. Tako sem prisiljen pisati za leeeep čas za nazaj. Verjamem, da ste že nestrpno čakali novice o dogajanjih v zvezi z našim nogometom. Delamo in še kar delamo na njem, saj je ŠRC Triglav moral po treh sezonah naših treningov obnoviti igrišče. Joj, smo ga »znucali« :-). V glavnem, pridni smo in trudimo se po najboljših močeh, da zastopamo brezdomski nogomet. 27. 7. smo imeli trunir na Kraljevi Marakani na Poljanski. Lepo je bilo videti, da smo se zbrali tudi nogometaši, ki smo prvi začeli igrati brezdomski nogomet, sicer ne čisto vsi, prišla pa je večina, ki je pokazala, da smo še vedno najboljši. Legende Kraljev se pač ne dajo. No, 15. 9. smo ponovili vajo, saj smo dokazali, da zbiramo pokale kot za stavo. Prosimo za kakšno novo polico, saj ne vemo več, kam bi jih polagali. Žal ob tem ne moremo brez politike. Obiskala nas je poslanka Černakova, ob čemer je v svojem govoru izrazila prepričanje, da bodo boljši časi zagotovo prišli. Pa pustimo politiko, saj se trudijo, a ne? Nismo pa se poizkusili samo na področju nogometa, prvič smo se pomerili tudi v vlečenju vrvi in to celo v finalu državnega prvenstva - Masters. Še zmeraj ne razumem, kako je lahko kvota največ 1000 kg, nam pa so vrgli ven človeka, ki je najbolj močan in ki s svojimi kostmi vred tehta 30 kg, ampak šlo je za en gram preveč! Ja, Jani, še bo treba shujšat! Hecam se. Tudi v vlečenju smo se izkazali, kajti osvojili

foto: osebni arhiv

smo 4. mesto na državnem prvenstvu, to pa ni od muh! Ko bi videli kako so nas fantje iz tretjega mesta vlekli, kot tank, zelo ubogo smo morali izgledati. Nehvaležno četrto mesto pač, čeprav so se z nami »namatrali«, to pa zares.

Dare Majtan, selektor

foto: osebni arhiv

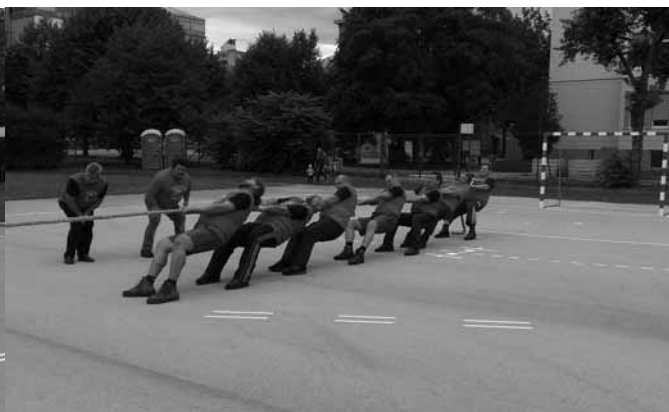

foto: osebni arhiv

PRIPRAVLJALNA TEKMA EVROPSKEGA PRVENSTVA SLO : FRA, 31. 8. 2013

Organizatorji evropskega prvenstva so nam velikodušno odstopili 10 kart za ogled v naslovu omenjene tekme, za kar se jim ob tej priložnosti najtopleje zahvaljujemo. Kar pa se samega poteka tiče, so naši košarkarji večino časa blesteli, na koncu pa nenadejano popustili. Seveda smo ves čas (še zdaleč ne edini) burno navijali, kakorkoli pa že je, v nadaljevanju (ko gre zares) so dokazali in še dokazujejo, da ne stavimo zaman nanje.

MG

foto: arhiv KU

IZOLA 2013

Meditacija

foto: Žigažaga

Dober tek

foto: Žigažaga

Snidenje

foto: Žigažaga

Gasilska

foto: Žigažaga

Radovednost

foto: Žigažaga

015
KRALJI
ULICE

(ŠMARNA) GORA NI NORA, NOR JE TIST' K'GRE GOR

foto: Wiwiana Rodriguez Ferrari, arhiv KU

Zdaj že tradicionalno se je ekipa Kraljev odpravila izzivom naproti, osvojiti je bilo treba vrh Šmarne Gore, ki od spodaj navzgor izgleda morda malce neprijazno, v obratni smeri pa neprimerno bolje. Kljub poletju in dobrim namenom, nam vreme ni stalo ob strani, ampak saj

pravijo, da vztrajnost vse ovire premaga. Ko se vzpenjaš, se tako ali tako prileže, če je ozračje nekoliko sveže. Prišli, videli, zmagali :-).

MG

foto: Wiwiana Rodriguez Ferrari, arhiv KU

OLIMPIJA - TRIGLAV

Dne 18. 8. 2013 smo bili Kralji v Stožicah, na nogometni tekmi med NK Olimpijo in Triglavom iz Kranja, kajti že drugo sezono zapored s strani NK Olimpije dobivamo brezplačne vstopnice. V našem imenu se prav lepo zahvaljujemo za to lepo gesto. Kar pa se tiče tekme same, je bila zmaga domačinov čisto rutinska. Gledalcev na tekmi je bilo relativno malo, nič drugače kot po

navadi, razen kadar v Ljubljani gostuje večni rival NK Maribor. Mislim, da premalo Ljubljančanov dá nekaj na NK Olimpijo oziroma na sam nogomet.

Davor

Zgodbe o kolesih:

NA TREH KOLESIH - 2. DEL

V prvem delu smo si ogledali, kakšne oblike ležečih triciklov poznamo in kakšne so njihove osnovne značilnosti. Kako pa se vse to obnese v praksi?

Varnost in udobje na triciklu

Nepoznavalci ležečih koles so ob prvem pogledu na tricikel pogosto prepričani, da je takšna pozicija telesa na kolesu zelo neudobna. So pa zato toliko bolj presenečeni, ko in če se opogumijo in se le zapeljejo s tem čudom. Mislim, da sem v vseh letih, odkar se ukvarjam s promocijo takšnih koles, naletel le na dve osebi, ki nista bili navdušeni. Vsi ostali - tudi tisti najbolj skeptični, ki se z vsemi štirimi upirajo, da to ni zanje - se po nekaj obratih pedal že na široko smejijo.

Precej razširjeno je tudi prepričanje, da tako kolo ni primerno za na cesto, češ da ni varno, ker je tako široko in nizko. A v praksi se izkaže, da je ravno večja širina nam v prid, saj šoferji ne morejo kar peljati mimo, ne da bi nas prehiteli. Na dvociklih nas namreč, to ste zagotovo že doživeli, pogosto sploh ne prehitvejo, ampak preprosto peljejo mimo, kljub avtomobilom na nasprotnem voznem pasu. Da to preprečite, raje vozite dlje od roba. Ne obremenjujte se preveč, če bo kdo potrožil - navsezadnje gre za vašo varnost.

Tricikel v prometu

foto: osebni arhiv

S triciklom na cesti že zaradi same širine kolesa zasedete nekoliko več prostora. Če nič drugega, gre za optično iluzijo. In lahko bi rekli, da ta nenavadna oblika še dodatno požene v voznike nek strah, zato pri prehitevanju raje izberejo večjo varnostno razdaljo. Večina jih je tudi prepričanih, da vidijo na kolesu invalida in so morda zato bolj uvidevni. Sicer pa, ali kdo trobi traktoristu na cesti? Tudi tega je treba prehiteti po nasprotnem voznem pasu, vozi pa nič hitreje kot povprečen rekreativni kolesar.

Vsekakor moramo poskrbeti za lastno varnost in čim večjo vidljivost v prometu. Zato so priporočene varnostne zastavice, kolesarske luči in, v primeru prtljage zadaj, tudi dodatne odbojne površine. Če boste imeli vse to, boste na cesti zagotovo bolj opazni kot klasičen kolesar, pa čeprav ste nižji. Pravzaprav je biti nižji celo prednost, dodana pa je tudi stabilnost treh koles, ko ste v krizni situaciji primorani zapeljati na bankino. Vsekakor se s ceste niste dolžni umakniti, zmeraj pa raje vozite nekoliko stran od roba cestišča.

Za nežnejšo polovico

Ženske in ležeča kolesa nekako ne gredo skupaj. Kaj pa tricikli? Sprva so precej skeptične in ko si partner ali mož kaj podobnega omisli, se delajo norca iz njega; česa vsega si ne bo namislil, v stilu bolj star bolj nor. Če ga pri nakupu spremljajo, so bolj ali manj tiho in se zgolj smehljajo. Sodeč po mojih izkušnjah, pa ne ostane dolgo tako.

Ko boste že kolesarili na vašem novem ležečem triciklu in si bosta z ženo privoščila kolesarski potep, ne bo dolgo vzdržala zgolj opazujoč vas ležati na vaši pridobitvi. Samo pomislite, kaj bo razmišljala kakšno uro ali dve, ko jo bo počasi začela boleti zadnjica ali pa vrat, mogoče križ ... in bo poleg sebe gledala vas, kako ležite pri tleh in uživate na udobnem sedežu. Skorajda nemogoče je, da je ne bi zamikalo in si ne bi želela poskusiti.

Kolesajenje v dvojce

foto: osebni arhiv

Po dosedanjih izkušnjah ne mine dolgo, ko se ponovno vidimo, ker bi si tudi ona želela kolesariti udobneje. Dober recept torej, kako svojo boljšo polovico spraviti na kolo in uživati v dvojce. Z možnostjo dodatnega električnega pogona se sanje o skupnem kolesarjenju zagotovo lahko uresničijo.

V primeru zdravstvenih težav

Imate zdravstvene težave in ne morete na klasično kolo?

- težave z nogami (slabša gibljivost kolena ali kolka, različna dolžina nog ...)
- težave z ravnotežjem
- gibalna oviranost (po kapi, spastičnost, cerebralna paraliza, multipla skleroza, parkinsonova bolezen, parapareza, tetrapareza ...)
- nezmožnost uporabe ene ali deloma obeh rok ...

Vam je zdravnik odsvetoval kolesarjenje, pa bi kljub temu želeli s kolesom na izlet? Vas mučijo:

- bolečine v križu,
- v ramenih, vratu,
- dreveneče dlani,
- težave s prostato ...

Pri slednjih težavah lahko izbirate tudi med ležečimi dvocikli. Ležeči tricikel je odgovor na vse zgoraj omenjeno. In to odgovor z bonusom! Mogoče prej nikoli niste niti pomislili na kolesarjenje z ležečim kolesom, a morda vam ravno ležeče kolo lahko vrne svobodo, ki ste jo nekdanj občutili med kolesarjenjem na klasični. Ležeči tricikli ponujajo odlične možnosti kolesarjenja v primeru najrazličnejših zdravstvenih težav. Z ustrezno prilagoditvijo boste lahko samostojno kolesarili in s tem prispevali k hitrejši rehabilitaciji in/ali ohranjanju gibljivosti ter mišične mase. Še pomembneje kot to pa je seveda psihično počutje: samostojnost in svoboda, ki ju nudi takšna fizična aktivnost.

Zakaj torej ležeči tricikel in ne tisti klasični reha? Kratko in jedrnat: udobje in varnost. Na ležečem triciklu boste udobno sedeli, zaradi nižjega težišča pa se bistveno poveča tudi stabilnost tako v zavojih kot na neravnih površinah. In dejansko ne boste sedeli na reha kolesu, ampak na športnem triciklu, s katerim boste resnično lahko občutili veter v laseh. Brez nevarnosti, da bi se prevrnili.

Za vsakega se torej najde primerna oblika kolesa. Zato ni izgovora! Zdaj je treba samo počakati na lep sončen dan in se podati v neznano.

Peter Osterveršnik

foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

EMPATIJA

monika.buhancic@kraljiulice.org

Babica je bila čudovita oseba. Naučila me je, kako igrati igrice Monopoly. Vedela je, da je treba za zmago nenehno (pri)dobivati. Tako je nabrala, kar je mogla, in počasi obvladala vso igralno ploščo. Vsakokrat, ko sva končali, me je pogledala in rekla: »Nekoč se boš naučila.« Nekega poletja sem igrala Monopoly vsak dan, od jutra do večera. Tistega poletja sem se naučila. Spoznala sem, da lahko zmagam le, če se predam pridobivanju. Spoznala sem, da štejeta le denar in lastnina. Pred koncem poletja sem že bila bolj neprizanesljiva kot babica. Zнала sem prilagoditi pravila, le da bi zmagala. Jeseni sva spet igrali. Vse sem ji pobrala. Gledala sem jo, kako mi je dala zadnji dolar in poraženo odnehala. Potem pa me je naučila še nečesa. Dejala je: »Zdaj pa gre vse nazaj v škatlo. Vse hiše, vsi hoteli, vse železnice, vsa komunalna podjetja, vsa lastnina in denar gredo nazaj v škatlo. Pravzaprav nič od tega ni tvoje. Za nekaj časa te je sicer povsem prevzelo, a vse to je bilo tu, daleč preden si sedla k mizi, in tu bo ostalo. Igralci so tisti, ki pridejo in odidejo. Hiše in avtomobili, delnice in obleke, celo tvoje telo. Vse, česar se oklepaš, kar kopičiš in trošiš, bo šlo nazaj v škatlo. Vse boš izgubila.« Ko končno napredujemo na mesto, ki smo si ga želeli, ko končno opravimo nakup, po katerem smo hrepeneli, ko končno kupimo dom, o katerem smo sanjali, ko si končno zagotovimo finančno varnost, ko na lestvici uspeha priplezamo tako visoko kot le lahko, zakaj ne odnehamo, ko vznemirjenje popusti - zakaj vznemirjenje vedno popusti? Kaj pa zdaj? Koliko časa moramo hoditi po ustaljeni poti, preden vidimo, kam nas pelje? Zagotovo nam je jasno, da nam ne bo nikoli dovolj. Zato se moramo vprašati: Kaj je res pomembno? Vsakemu znanstveniku na neki točki vbijejo v glavo neizogibno delitev na prirojeno in privzgojeno. To je tako kot Coca-Cola proti Pepsiju ali Grki proti Trojanem.

Naj vam navedem odličan primer za to. Leta 1944 je bila Nizozemska pod nemško okupacijo. Iz raznih razlogov so se Nemci odločili, da jim bodo pobrali vso hrano in jo poslali v Nemčijo. Tri mesece so Nizozemci stradali, več deset tisoč jih je tudi umrlo zaradi pomanjkanja. Kako je učinkovala zima lakote na Nizozemskem? Tisti, ki so bili takrat plod v drugem ali tretjem trimesečju, so se naučili nekaj edinstvenega. V drugem in tretjem trimesečju namreč naše telo poskuša ugotoviti, kakšno je okolje: kako preteče je tam zunaj? Koliko izobilja je? Koliko hranil prejemam iz materinega obtoka? Če ste v tem obdobju plod, ki strada, se bo vaše telo za vselej programiralo nadvse varčno ravnati s sladkorjem in z maščobami, zato bo shranilo vsak sleherni delček hranil. Če ste bili v času te hude zime plod, boste pol stoletja pozneje, če bo vse ostalo enako pogojem drugih, zelo verjetno trpeli zaradi debelosti in visokega krvnega tlaka ali presnovnega sindroma. Iz tega lahko preprosto sklepamo, da imajo naše celice spomin. Od tod tudi zgodbe, kako so nekateri ljudje po presaditvi srca podedovali lastnosti prejšnjega lastnika organa. Nenadoma so postali drugačni.

Obstaja pa nekaj stvari v življenju, za katere sem prepričana, da jih ljudje posedujemo ali pač ne. Ena med njimi je globoka empatija. Sposobnost, da sočustvujemo s sočlovekom. Ne samo z nam poznanimi obrazi, ampak s katero koli osebo. In empatija

foto: Žigažaga

ni rezervirana le za otroke in dobre ljudi. Čutimo jo tudi do oseb, ki bi si po večini ne zaslužili veliko ali celo nič. Velikokrat naši brezdomni romajo v slednjo kategorijo, saj ljudje ne vidijo dlje od steklenice v njihovih rokah. Rada bi, da bi v tem času ljudje namenili še nekaj več časa razmišljanju o brezdomnih in se poskušali postaviti v njihovo kožo. Obračanje glave v drugo smer ne prinese nikakršne rešitve. Ne dobre ne slabe. Obstanemo v *statusu quo*, ki pa je, verjemite, najhujša možnost od vseh - trmasto vztrajanje v niču ... ne levo ne desno. Razmislimo malo o minljivosti materialnih dobrin in o večnosti ljubezni ter naklonjenosti, ki se od nas prenašajo na naše otroke, nato na njihove in tako v nedogled. Kaj torej želite, da vaš Janezek podeduje od Vas - Vaš avto ali Vašo sposobnost sočustvovanja? Brez tega boste po vsej verjetnosti končali sami, v domu starejših, medtem ko se bo Janezek vozil s podedovanim avtomobilom, ki nikakor ne bo zapeljal na cesto, ki vodi k Vam.

Lepo jesen želim,

Vaša Biba

KRALJI ULICE IN PREDSEDNIK DRUŠTVA KRALJI ULICE

018
KRALJI
ULICE

Kralji ulice: S Kralji si že od začetka. Kako ste se spremenili?

Bojan Kuljanac: Od začetka do zdaj smo se precej spremenili. Začeli smo kot prostovoljci in redni študentje, kmalu za tem pa smo se tudi zaposlili, ampak ne vsi naenkrat. V teh 8 letih smo postali relativno velika nevladna organizacija, ki ima letos zaposlenih 15 ljudi, od tega je 7 bivših brezdomnih.

Kaj pa projekti?

Zelo različno. Imamo nekaj rednih projektov, ki so sedaj že programi, in tudi redne financirje. Seveda pa prijavljamo še veliko drugih projektov na različne razpise. Tako jih imamo kakšno leto le nekaj, včasih pa tudi več. Redni projekti so: dnevni center, cestni časopis, terensko delo in nastanitvena podpora. V letošnjem letu smo dobili tudi nekaj sredstev za športne aktivnosti. Naše programe redno financirajo: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Mestna občina Ljubljana, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za kulturo in drugi.

Koliko ljudi ste rešili ulice?

Mi kot organizacija zelo težko koga rešimo, če človek sam ne zmore moči, da bi začel reševati svoje težave. Lahko mu ponudimo oporo, pomoč pri urejanju osnovnih stvari in nastanitvi, kaj bo oseba naredila iz tega, pa ni več v naši domeni. Uspeha ne merimo po tem, koliko ljudi smo »rešili«. Včasih je uspeh nekomu urediti denarno pomoč, stalno prebivališče, osebni dokument ali pa da začne prihajati v dnevni center in navezovati stike z drugimi ljudmi.

Kakšne ljudi srečate?

Nič kaj drugačne ljudi kot v »navadnem svetu«. Prijetne in manj prijetne, zabavne in resne, takšne, ki ti gredo na živce in te spravijo v dobro ali slabo voljo itd.

Samo vsi ti ljudje so na nek način defektni. Rabijo pomoč pri najosnovnejših opravilih. Brez vas ne bi zmogli ali izkoristčajo?

Defektni ni pravi izraz. Seveda imajo svoj življenjski »nahrbtnik«, ki se potem še prepleta z duševnimi stiskami, alkoholom in drogami. Zdi se mi, da se vse začne v otroštvu, ki nas zelo zaznamuje. Večina ljudi, ki prihaja k nam, prihaja iz disfunkcionalnih družin ali pa sploh niso imeli družin. Hkrati pa tudi niso borci in hitro obupajo, kadar se srečajo s kakšno težavo. Filozofija našega dela z brezdomnimi je predvsem aktivacija. Zato tudi, na primer, dnevnega centra nimamo odprtega cel dan, ampak je vmes zaprt. Takrat se uporabniki lahko vključijo v različne aktivnosti, predvsem delavnice. Tako so lahko pri nas cel dan. Osebo delam na KU že sedem let in še nisem srečal osebe, ki bi si želela biti brezdomna zato, da bi koristila »ugodnosti« brezdomnega življenja ali naših programov. Seveda sem srečal ljudi, ki so rekli, da so si sami krivi, da so brezdomni ali da so si takšno življenje izbrali. Ampak tu gre predvsem za posameznika in kako »upravlja s stigmo brezdomca«.

Kako se praksa razlikuje od faksa?

Jaz sem hodil na Fakulteto za socialno delo in nismo imeli nobene teorije iz področja brezdomstva. Pedagoška fakulteta v Ljubljani je edina, ki ima nekaj teorije o delu z brezdomnimi. Izobrazba sama po sebi nič ne pomeni, če nisi oseba za takšno delo.

foto: Peter Pitambar Pangerc

Takšno delo?

Za tovrstno delo je pomembno, da imaš urejene stvari v svoji glavi. Pri brezdomnih je pomembno zaupanje, ki ga ne moreš pridobiti preko noči, ampak traja veliko dlje. Na fakultetah pa absolutno manjka prakse, saj so študentje po končanem šolanju precej neuporabni. Zato je odlično, če le imaš možnosti, da že med študijem delaš in si nabiraš izkušnje.

Odnos države do brezdomcev?

V zadnjih sedmih letih se je precej spremenil. Od faze, ko se brezdomstva sploh ni omenjalo, smo dosegli, da se je uvrstilo v Nacionalni program socialnega varstva do leta 2020. Ravno tako so se financiranja povečevala do leta 2010, potem so začela upadati. Z naslednjim letom naj ne bi imeli več državnih oz. proračunskih sredstev, ampak bomo financirani iz evropskih fondov. V praksi to verjetno pomeni, da bodo vse manjše organizacije prenehale s samostojnim delovanjem, saj finančno in birokratsko ne bodo zmožne same izpeljati projektov.

Za konec: ali je potrebna kakšna nujna sprememba?

Da, stanovanjska politika ...

Peter Pitambar Pangerc

INTERVJU Z G. NIKOLAYEM MILEVSKIM (TUJCEM, KI ŽIVI IN DELA V SLOVENIJI)

V uredništvu smo se odločili, da v celoti objavimo intervju, katerega prvi del smo objavili v prejšnji številki

KU: Kdaj ste prišli v Slovenijo in iz katere države prihajate?

NM: Leta 2010 sem prišel iz Bolgarije. **Kakšen je bil razlog vašega prihoda?** V Slovenijo sem si prišel zagotoviti boljše življenjske razmere. Našel sem si delo. Sem namreč voznik tovornjaka, ki sem ga pred tem vozil tudi v Španiji, Holandiji in na Danskem. Že ob prihodu sem moral za vpis kode 95, ki je v Sloveniji obvezna ne glede na opravljeni vozniški izpit C kategorije, plačati okoli 500 evrov, kar v tujini ni potrebno. Kakor koli, ob prihodu sem se zaposlil in že pri prvem delodajalcu nisem dobil plačila. Svojih pravic nisem mogel uveljavljati, ker sem delal na črno, zato sem že po mesecu dni dal odpoved. Kasneje sem delal pri drugem delodajalcu, ki pa mi ni plačeval prispevkov. Istega leta sem doživel infarkt in ostal v bolnici trideset dni. Nato še enega. Zdravniki so opravili vse preiskave, od koronarografije do vseh preiskav za tumor na pljučih. Imel sem probleme tudi z mišicami. Seveda v tem času nisem mogel več delati in tu so se moji problemi začeli kopičiti.

Ali so ti delodajalci nudili prenočišče? Nihče od delodajalcev mi ni ponudil ničesar. Ob prihodu v Slovenijo sem imel avtodom, katerega so mi kasneje ukradli, zato sem imel težave tudi s prenočiščem.

Z mešanico španskega in slovenskega jezika nadaljujemo intervju z g. Nikolajem Milevskim.

Povedali ste, da vas delodajalec ni prijavil. Torej niste bili zdravstveno zavarovani. Kako ste poravnali stroške, povezane z vašim zdravljenjem? Res je. Kot sem že omenil, sem bil primoran delati na črno. Ko so se začele zdravstvene težave, je bilo za zavarovanje že prepozno, saj sem pristal v bolnici. Še vedno sem dolžan 14.500,00 evrov za stroške, ki so nastali ob mojem zdravljenju. Če bi delodajalci bolj resno obravnavali zakonske predpise, do takšnih dolgov ne bi prihajalo. Delojemalci smo nemočni. Ukrepiti mora država in zaščiti pravice tujih in domačih delavcev.

Omenili ste, da vam bivši delodajalec ni izplačal vsega zaslužka. Kakšne so vaše izkušnje z delodajalci v Sloveniji?

Na žalost niso najboljše. Že po prihodu so me prinesli okrog in mi niso izplačali niti ene same plače. Zato sem kmalu zapustil delovno mesto. Tudi pri naslednjem se mi ni godilo dosti bolje. Kot tujca si me lahko nevestni delodajalci privoščijo bolj kot domačo delovno silo. Ne razumem, kako lahko država dopušča takšne nepravilnosti. Slovenija na tem področju močno zaostaja za državami, ki imajo urejen trg dela. Tujci po mojih izkušnjah večinoma delajo v zelo slabih razmerah. Najosnovnejše življenjske pogoje si morajo zagotoviti v večini primerov sami.

Kaj lahko storite, da pridete do svojega denarja?

Šel sem celo tako daleč, da sem iskal pravno pomoč. Vendar so pravniki dvignili roke in mi priznali, da so nemočni. Zakonsko je delodajalec v premoči. Če delaš neprijavljen, se takšne stvari rade dogajajo. Toda včasih nimaš izbire. Golo preživetje se odloči namesto tebe, zato si primoran delati v nemogočih razmerah.

Kako dobro poznate svoje pravice?

Svoje pravice poznam precej dobro oziroma vsaj tiste, ki se me vsakodnevno zadevajo. Prednost v Evropski uniji je, da so pravice enake za državljane vseh članic. Razen nekaj omejitev za določene države imajo vsi državljani članic EU pravico živeti in delati v kateri koli drugi članici EU. To je pravica delavca do prostega gibanja.

Kje dobite največ informacij glede svojih pravic in kako si iščete delo?

Največkrat si pomagam z internetom. Moram pa omeniti, da sem si delo lažje iskal preko osebnih stikov. Ko sem se javljal na oglase za delo preko telefona, so me skoraj vedno takoj odpisali z razlogom, da Bolgarov pač ne jemljejo v delovno razmerje. Tako sem si bil primoran iskati zaposlitev na ulici. Torej sem kar naravnost vprašal denimo voznika kakšnega tovornjaka, če imajo prosto delovno mesto.

Kakšni so vaši načrti za prihodnost, zdaj ko ste spet na nogah?

Čeprav so me zdravniki predčasno upokojili in mi odsvetovali delo, si sam

foto: MG

želim nadaljevati. Pred infarktom sem odprl firmo, ki bi jo rad spravil v pogon, ker s 400 evri ne morem živeti. Že stroški bivanja pogoltnejo precejšen del tega zneska. Imam potrebne izkušnje, saj sem imel svoje podjetje, tudi ko sem živel in delal v Španiji. Imam tudi srednješolsko izobrazbo in verjamem, da bi mi lahko uspelo.

Ali so vam jezikovne in kulturne ovire povzročale težave?

Večjih težav nisem imel. Slovenščino v večji meri razumem, saj med drugim govorim tudi rusko. Dobro govorim tudi špansko, kot slišiš. Angleško in nemško pa bolj osnovno. Tudi kulturno se nisem lovil. Saj smo še vedno na Balkanu, ne?

Bi radi ostali v Sloveniji?

Če bi si zagotovil osnovne življenjske pravice do preživetja, kot sta delo in streha nad glavo, bi rade volje ostal. V Sloveniji mi je všeč in rad bi šel naprej, ne nazaj.

Bi kaj dodali še sami?

Če ni dela in denarja, ne moreš normalno živeti. Sam ne konzumiram ne alkohola ne drog. Tudi kadim ne. V Slovenijo nisem prišel, da bi živel na tuj račun. Želim si dela, ki bi mi omogočilo boljše življenje.

Intervju pripravil Jean Nikolić

Gostujoči kolumnist:
Tomaž Z.

REŠI EREŠ!

foto: osebni arhiv

020
KRALJI
ULICE

Politično jesen bo ob izkazanih nesposobnostih začasnega vodstva države zaznamovalo tudi vprašanje nadaljnega obstoja že 44 let daleč naokoli najbolj samosvoje študentske radijske postaje, ki daje glas iz ljubljanskega študentskega naselja v Rožni dolini in na 89,3 MHz. Ob tem, da še naprej sproti razgalja vsa blišč in bedo aktualnega zmedenega političnega trenutka, enim ali drugim demokratom ni najbolj pri srcu tudi zaradi dejstva, da gre za enega redkih še živih dokazov šibkih točk prejšnjega enopartijskega socialističnega režima. Še naprej zadovoljuje medijske potrebe pisanega, a ozkega kroga intelektualno zahtevnejših in brezkompromisno zvestih poslušalcev. Ostaja tudi ključni podporni steber za aktualna nova politična gibanja in družbene iniciative, manjšine vseh vrst, neodvisno umetniško ustvarjanje ter alternativno kulturo. Ljubljana brez Radia Študent pa bi bila nedvomno revnejše mesto.

Ključni paradoks RŠ je, da gre za trn v peti vsake tako eno-kot večpartijske oblasti, katerega neprofitna produkcija v drugih medijih bolj ali manj spregledanih programskih vsebin je od nastanka naprej subvencionirana iz javnih sredstev. Tako konec leta 2013 ni prvič, da je na politični dnevni red vstopilo tudi vprašanje obstoja in financiranja radijske postaje, ki je tudi neformalna univerza radijskih in ne-radijskih poklicev in so se v njenih prostorih kalila številna ugledna imena iz novinarskega, univerzitetnega, političnega in ne nazadnje tudi podjetniškega področja. Pojavlja se ciklično vsakih nekaj let, toda vedno pogostejše. Od osamosvojitve in leta 1991 naprej so za delovanje Zavoda RŠ ključna osnovna sredstva, ki jih s subvencijo zagotavlja ustanoviteljica Študentska organizacija Univerze v Ljubljani. Ta je Delovno organizacijo Radio Študent podedovala od Univerzitetne konference Zveze socialistične mladine Slovenije – UK ZSMS, ta pa od prve ustanoviteljice Skupnosti študentov ljubljanskih visokošolskih zavodov – LVZ. Študentske oblike organiziranja, ki za svoje delovanje prejemajo javna sredstva, so tako v svojih rokah obdržale škarje in platno nad vsakoletnim odločanjem o višini redne subvencije osnovnih finančnih sredstev za delovanje RŠ. Tam danes v polni sezoni med študijskim letom skoraj 200 rednih sodelavcev dnevno ustvarja do 18 ur živega programa. Honorarji sodelavcev RŠ so vsaj zadnje desetletje in pol skromni, z osnovno urno postavko 2,50 EUR bruto pa pravzaprav simbolični. Denarja za investicije v novo opremo, potrebno za delovanje sodobne radijske postaje, ni. Kljub temu pa na ŠOU v Ljubljani niso edini, ki odločajo, kako tanka bo skorja kruha vsakega posameznega

foto: Žigažaga

sodelavca in kakšen bo sam obseg programa RŠ. Med pomembne prihodke sodita tudi lastna marketinška dejavnost in pridobivanje projektnih sredstev iz različnih nacionalnih, evropskih ter drugih virov. Toda višina koncesijske dajatve iz študentskega dela, iz katere se napajajo študentske oblike organiziranja na Slovenskem, vztrajno pada, s tem pa se vsako leto bolj nižajo tudi sredstva za RŠ. Če je še leta 2010 ustanoviteljica podpirala delovanje Radia Študent z 241.000 EUR subvencije, kar je bilo nekaj manj kot polovica vseh sredstev, potrebnih za redno obratovanje 365 dni v letu, ta v letu 2013 znaša le še 180.000 EUR.

Že ob nastanku so v so-subvencioniranju RŠ ob dotacijah iz Republiške skupnosti študentov sodelovali tudi Kulturna skupnost, Univerza, lastni dohodki (ekonomska propaganda, prireditve itd.), RTV in drugi viri. Danes so to predvsem Medijski sklad in drugi projektni in programski razpisi pri Ministrstvu za kulturo. Nekaj malega za koncertni program in kulturne projekte primakne še Mestna občina Ljubljana. Preostalo RŠ zasluži na trgu, del obratovalnih stroškov pa pokrije tudi izvajanje evropskih projektov. Država je Radiu Študent lani naposled priznala status študentskega radijskega programa posebnega pomena, toda to samo po sebi še ne pomeni tudi dovolj sredstev za redno delovanje. Trajna rešitev za RŠ je lahko več virov sistemskega financiranja njegovega delovanja, kar izpostavlja tudi iniciativa Reši eReš! Če naj RŠ ostane pri življenju, bo ŠOU v Ljubljani morala poskrbeti za sistemsko rešitev financiranja in minimalni proračun, ki bosta neodvisna od vsakokratne volje študentske politične oblasti, Univerza v Ljubljani pa bo morala dokončati postopke za vstop v soustanoviteljstvo Zavoda RŠ. Za sistemsko rešitev financiranja od leta 1969 naprej delujoče medijske posebnosti in ustrezno zakonsko podlago bo moralo poskrbeti tudi Ministrstvo za kulturo. Da RŠ je izobraževalna in raziskovalna inštitucija javnega pomena ter da je izobraževalne procese in praktična usposabljanja na RŠ treba ustrezno financirati, bo moralo priznati tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Da pa gre pravzaprav za še poslednji mestni radijski javni servis, ki ga je tako kot ostala mestna glasila vredno tudi finančno podpreti, pa bo slej kot prej morala spoznati tudi Mestna občina Ljubljana. Država bi RŠ kot edinemu študentskemu radijskemu programu posebnega pomena lahko na pomoč priskočila tudi z dodatnimi frekvencami v drugih univerzitetnih središčih, toda resne politične volje za ta korak ni. Vprašanje obstoja RŠ ni le vprašanje preživetja neke samosvoje in neodvisne radijske postaje. Gre tudi za vprašanje ohranitve tako neodvisnih medijev in neodvisne kulture kot tudi zgodovinskih dosežkov študentskega organiziranja. Kot ugotavlja tudi Peticija za zaščito, obstoj in razvoj Radia Študent, je dilema pravzaprav civilizacijska. Na politični tehnici je namreč vprašanje, ali so in bodo pojavi od kapitala ter politike neodvisne kulture in družbe še sploh mogoči.

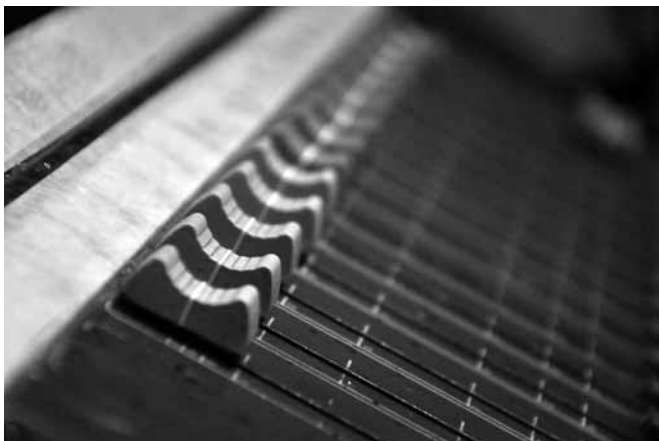

foto: Žigažaga

foto: osebni arhiv

Pamflet:

**IMAM SVOJE MNENJE,
PA SE Z NJIM NE STRINJAM**

ŠVEDI IN SLOVENC:

Kaj imajo skupnega? Mar samo smučarja Ingemarja Stenmarka, ki je vedno zmagoval na Elanovih smučeh? Mar maršala Tita, ki je imel v revolucionarnem obdobju ponarejen švedski potni list, ki mu ga je izdala kominterna? Ali velikega gobarja iz Gozda Martuljek, ki je v Uppsali študiral politologijo? Dejal je, kakšno depresivno vreme je tam, že ob 2h popoldne je temno, drage Kent cigarete in majhne porcije šotbularja. Pa jeba tale Švedska. Komaj čakam, da grem k Čadu na čevapčiče. Potem bi vas še spomnil, kako spoznate švedske agente. Imajo hude Ericsson mobilne telefone, Volvo avtomobile, ojačane z najboljšo pločevino - dobijo jih samo v Angliji, ker vozijo po desni več kot 200 švedskih milj na uro. Kako spoznate švedske agentke? Vse berejo Mladino na železniški postaji, imajo pobarvane lase in spijo tako s tajnicami centralnega komiteja kot s tipi. Tako pač je, s Švedi nimamo veliko skupnega, Švedska je humana država. Naprej, tovariši!

Črtomir Clonsky

FILMOFILIJ, 7. DEL

Premikajoče sličice

Ste se kdaj vprašali, zakaj skupek zaporednih fotografij, ki se nam pokažejo v filmih, naši možgani dojemajo kot premik in tekoče gibanje? Govorim o framih (fotografijah na sekundo). Evropski trg je večinoma snemal 24 sličic na sekundo, nekateri primerki ameriške produkcije pa premorejo že 30 sličic na sekundo. Ko naši možgani vidijo in zabeležijo eno sličico, se v tistem času na platnu že prikazuje druga ali tretja sličica, skratka možgani dojemajo s časovnim zamikom in to je razlog, da filme doživljamo kot tekoče gibanje. Možgani zmorejo videti nekje do 23 sličic na sekundo in jih dojeti kot gibanje. To pomeni, da pri nekaterih ameriških filmskih izdelkih, ki imajo 30 sličic na sekundo, naši možgani ne beležijo več vseh sličic, ki se v filmu prikažejo. Ampak bolj kot je zmogljiva kamera v zajemanju več sličic, lepši je lahko počasen posnetek v montaži. Denimo kamera, ki jo uporablja Discovery Channel za oddaje iz počasnih posnetkov, zajema nekje do 5000 sličic na sekundo, kar pomeni, da z njo v montaži že lahko vidimo blazno počasen in zanimiv izdelek, recimo padanje kapljice vode. Pri tem lahko vidimo, kako se voda razleti v prafaktorje, skratka vidimo tisto, česar s prostim očesom ne bi zmogli. Sekundo takega posnetka lahko tako spravimo v 200 sekund tekočega gibanja, padec kapljice v vodo pa je v realnem času trajal le sekundo. Povzemam torej, da je čas relativno sredstvo, s katerim se je zabavno igrati.

Žigažaga

Žigažaga in MareČare:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ ŽIGAŽAGA

**BREZ MATERIALNIH VREDNOSTI,
BREZ UPANJA SREDI VELIKEGA NIČA,
NESMISELNA TIHA IGNORANCA,
JEZA IN RAZOČARANJE.
PODAJANJE LAŽNIH UPOV,
UTRIPOV IN ILUZIJ,
BREZ DOTIKOV SI ME PUSTIL TAM,
V SREDIŠČU IZGUBLJENEGA,
V NOROSTI POZABE.**

Severa

MALI KRALJ MARČARE

**BOJDA SMO SI STVARI IZMISLILI SAMI ...
BOJDA OBSTAJAJO ŽE OD ...
ČE ME ZMOREŠ, MI NE LAŽI,
KO TRAPPEC PROSIM TE DOBROT,
NIKDAR ZANALAŠČ,
ZA VERO IN NEUMNOST, VEŠ,
ODGOVOROV SEM PROST,
RESNICO ZAMENJAM ZA NOROST.
VSAK SE RAD DOTAKNE,
NEKDO LE TEBE, DRUGI LE STVARI.
VREDNOST LEPEGA SE OBRNE
IN CENTER IZGUBLJENE OSI
POSTANE KROŽNICA NOROSTI.**

Kraljevi recenzor:

SEKS, DROGE IN TURBOFOLK, FILM KLIP, KINODVORIŠČE

Film Maje Miloš govori o izgubljeni najstnici, ki je ujeta med svetom grobega seksa, droge in dolgih noči ponočevanj po diskotekah, kjer iz zvočnikov rohnijo Lepa Brena, Dragana Mirković in druge dive balkanske glasbe. Vedel sem, da film vsebuje erotične prizore, ampak tako hudih bližnjih posnetkov spolnih odnosov nisem pričakoval. Predstavljajte si, da je bilo vse skupaj predvajano na ogromnem platnu. Ker je bila z mano zelo lepa prijateljica, moram priznati, da sem v nekem trenutku odvrnil pogled, nakar me je ona vprašala, če mi film ni všeč. O, ne, problem je, da mi je zelo všeč! Da pa se vrnem k filmu. Glavna junakinja živi v družini, v kateri so odnosi, milo rečeno, mlačni. Ima zelo bolnega očeta, za katerega skrbi obupana mama. Ko jo prosi za pomoč, dobi odgovor, da se mora učiti (?!). Zato se hči zaklene v sobo in se prepusti opojnemu svetu droge. Oče sicer zelo kmalu podleže svoji bolezni, kar pri njej izzove obžalovanje in še hujši pobeg v svet droge, seksa in turbofolka. Film se konča s prizorom v diskoteki, kjer začne osvajati nekega fanta. Ko se vrne njen stalni partner, jo najprej pretepe, nakar se v zaključnem prizoru strastno poljubita. Konec koncev gre za dober film, za katerega bi mi bilo žal, če bi ga zamudil,

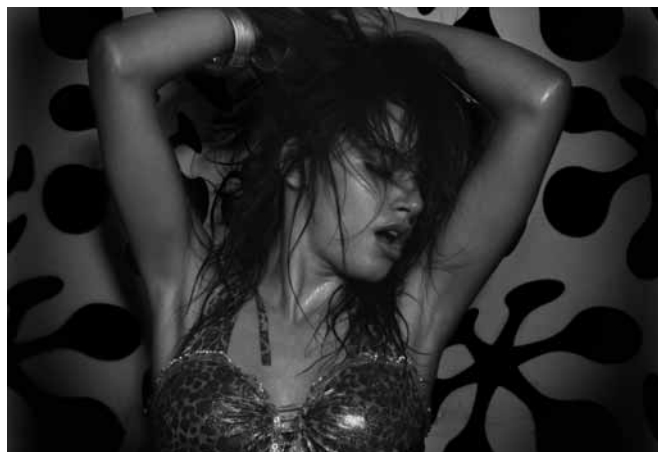

foto: arhiv kinodvora KLIP

presenečen pa sem bil nad dejstvom, da ga je posnela ženska. To je moje, na trenutke pač ozko misleče, mnenje.

Marko Nakrić

OTROK IZ ZGORNJEGA NADSTROPJA, KINODVORIŠČE

Tokratni začetek me je impresioniral; fant se pelje z gondolo na smučišče v bližini njegovega doma, sam. Zato sem si že sam ustvaril prvo sliko z začetka filma režiserke Ursule Meier, sicer relativno mlade filmske ustvarjalke iz Francije. Kako fino, mulc, star približno 15 let, odhaja na smučanje v belo pokrajino, nakar romantika mine – pride do smučišča, ukrade smučke in se vrne domov. Čisto drug pogled ali nadaljevanje zgodbe, kot sem si ga sam ustvaril. Fant prodaja smučke sošolcem. In sledi vprašanje: Kaj za vruga se dogaja? Zakaj krade? In potem novo presenečenje ter ugotovitev, da prodaja zato, da si lahko kupi hrano. Ni in ni konca novim in novim presenečenjem skozi film, ki postopoma gradi zgodbo in gledalcu daje vedno nov pogled, za povrh pa prikazuje tudi kompleksnost dane situacije. Film je na Berlinskem filmskem festivalu prejel srebrnega medveda, posnet pa je v letu 2012 in se je tokrat v nočnih urah predvajal v temnih in glasnih prostorih Kinodvorišča.

foto: arhiv kinodvora

Žigažaga

VINKO MÖDERNDORFER: VAJE IZ TESNOBE

Igra Vaje iz tesnobe je dobitnica Grumove nagrade 2012. Škoda, ker delo že po prvih nekaj straneh zasmrdi. In bolj ko pri branju vztrajaš, bolj se vsiljuje misel – pa to je navadno sranje. Avtor v njej ne napiše, niti ne opiše prav nobene nove teme, še manj na nov način. Vse v njej je postano in prežvečeno, prebavljeno in posrano. Celoten spis sodi na začetek 19. stoletja in nikakor in v nobenem primeru ne na prvo mesto

sodobnega časa. Je že tako, da ni kurba samo politika, ampak tudi umetnost. Branje odsvetujem, ker škoduje zdravju in kulturi.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

JAMSKI ČLOVEK, LJUBLJANSKI GRAD, 16. 6. 2013

Prva stvar, ki se je ta dan obrnila narobe, je bila, da s prijateljico nisva vedela, da je predstava na gradu. Tako sva lepo veselo korakala proti City teatru v BTC-ju. Predstava naj bi se začela ob 20.00 in ko sem prišel tja pol ure prej, da dvignem karte preko akreditacije, nisem bil na mail listi. Ko smo nekako prišli do ugotovitve, da je predstava na gradu, saj so tisti večer imeli impro ligo v teatru, je bila ura že 15 do 20. 00. 15 minut do predstave, jaz v BTC-ju, predstava na gradu! Z Mišo sva dobesedno tekla, da se je kar kadilo za nama, kar je pri moji fizični kondiciji isto kot vzpon na Mount Everest. Ko končno prisopihava, skoraj nikjer nikogar razen naju in še kakšnih 5 izgubljenih duš. Nihče nama ni namreč

povedal, da se vse začne ob 21.00! No, ko se je končno začela več kot 600. ponovitev, smo vsi lahko uživali ob odlični monokomediji Uroša Fürsta. V bistvu zavida jamskemu človeku, saj je njegova metoda osvajanja primerne partnerice temeljila na lesenem kij. Lop po glavi in v jamo! Dandanes so stvari veliko bolj zapletene, saj moraš vložiti neprimerno več energije in predvsem finančnih sredstev, da dobiš pravo žensko, ki ti na koncu pobere vse in reče adijo! Fürst se je spuščal tudi med odnose s prijateljicami od partnerke ter njegovimi prijatelji. Ker prva stvar, ki se zgodi, ko se dve ženski srečata, je: »O, kok si huda. Kje si dobila te čevlje?« Si predstavljate isto situacijo med dvema

foto: arhiv Siti teatra

prijateljema – gejl! Na koncu koncev pridemo do zaključka, da se mogoče niti ne splača truditi okoli nečesa, kar ti bo na koncu koncev prineslo ne samo neizmerno žalost in finančni polom, ampak tudi dejstvo in vprašanje, ali bi se v to spustil še enkrat. Vem iz lastnih izkušenj.

Marko Nakrič

MONOKOMEDIJA SAMOHRANILEC, 28. 8. 2013, GRAND HOTEL UNION

V okviru Komedije pod zvezdami je predstava Samohranilec s svojo primerno upodobitvijo ogrela smeha željno občinstvo. Odigrana naj bi bila na Ljubljanskem gradu, vendar so jo zaradi vremena predstavili pod streho hotela Union. Renato Jenček nam skuša orisati težave, s katerimi se spopada dandanašnji samohranilec. Ker je samohranilstvo v Sloveniji pereč problem že več desetletij, je nekako osvežilno videti, da te nekdo zna na ta račun nasmejati. Nekdo, ki se sam nahaja v vlogi samohranilca, se mu verjetno borba za preživetje ne zdi smešna, denimo skakanje na CSD-ju, pa moledovanje za pravice svojih otrok. Kot samohranilec ima dva otroka, sina in

hčerko, za katera mama noče niti slišati, saj sta ji njena sreča in udobje veliko bolj pomembna. Še posebej pa je v nebo vpijoče dejstvo, da ko ji zmanjka denarja za življenjske potrebe, ima celo obraz, da si sposoja denar od očeta, ki si mora po tem vedno trgati od ust, da bi otrokoma zagotovil vse potrebno. Najbolj pa boli, ko ju mora razočarati, ker enostavno ni zmožen zbrati denarja za njune počitnice. Mama zaradi svojega načina življenja kmalu najde pot v grob. Najboljši del predstave je po mojem mnenju konec, ko obišče njen grob, ki ga redno ureja, in sliši njen glas, ki ga sarkastično vprašuje, če bo zmogel skrbeti za otroka. Njegov odgovor se glasi: Vedno bolj! Po odlični predstavi,

foto: Željko Stevančič

ki je nasmejala skoraj polno dvorano, pričakujem, da bo Samohranilec doživel še mnogo ponovitev, za katere vam priporočam, da jih ne zamudite.

Marko Nakrič

MANU CHAO V LJUBLJANI, GR, 10. 9. 2013

Ker se začne vsak koncert s predigro kakšnega piva ali jointa, se tudi sam nisem mogel izogniti temu. Ko smo v sobici poslušali koncert Manu Chaa iz Youtuba in se pripravljali na živo prezentacijo, se kljub godrnjanju nekaterih, da bomo zamudili koncert, to ni zgodilo. Prišli smo na prizorišče, da si pred koncertom še pravočasno kupimo pivo, ki je bilo drago, smo ujeli del predskupine Red Five Point Star, ki so bili poleg Hexov. Koncert se je pričel 10 minut čez deseto zvečer, in sicer sta prva prišla na oder bobnar in basist in nekaj minut za njima sam Manu Chao. S skupino La ventura je pričaral čudovito

vzdušje. Publika je muvala, Manu Chao tudi, ustvaril je čudovito vzdušje. V vsej ekstazi popitih piv sem se prepustil ritmu in dve uri in pol sta minili, kot bi mignil. Manu se je pustil še dvakrat priklicati na oder. Vsakič, ko se je z mikrofonom tolkel po prsih, je znova in znova dvignil publiko. Skoraj se mi je uspelo prebiti v prve vrste, vendar sem kasneje raje ostal zadaj, kjer se je dalo dihati. Poleg slabega ozvočenja je bila tu še sopara v hali A, vendar je bila odločitev o selitvi prizorišča iz parkinga pri Cvetličarni v halo A na Gospodarskem razstavišču edina rešitev za tisti trenutek. Poslušalci so bili

foto: MG

različnih starosti, stari in mladi, vsi so prepevali in snemali s fotoaparati, on pa je igral komade, s katerimi je še bolj podžigal. Celotno dež ni uničil lepega večera.

Andrej P.

Izza rešetek:

KDO SO PSIHOPATI

foto: osebni arhiv

Znani kanadski kriminalni psiholog Robert D. Hare je pisal in piše o psihopatskih in sociopatskih nagnjenjih. Določil je celo lestvico prepoznavnih lastnosti tega družbenega profila. To so ljudje, nagnjeni k zadostitvi kriminalnih in spolnih impulzov. Gre za nezadostno razvito socialno in spoznavno sposobnost, zaradi katere so bolj nagnjeni k nasilnemu dejanju. Glede na njegove ugotovitve se med najpomembnejše simptome psihopatskega vedenja uvrščajo: povičevanje samega sebe, patološko laganje, nagnjenost k dolgočasju, plitvo čustvovanje, manipulativnost, površinska privlačnost, nezmožnost sprejemanja odgovornosti za svoja dejanja ter šibka samokontrola. Te lastnosti naj bi posedovala večina oseb na prestajanju zaporne kazni. Stereotipno, z grobo oceno, s katero družba (neredko pa tudi predstavniki stroke in kompetentnih ustanov, kot so ZPKZ – zavodi za prestajanje kazni zaporov) najraje ocenjuje povzročitelje kaznivih dejanj, se zapornikom na podlagi zgoraj navedenih dejstev določi kategorija psihopata ali sociopata. Le v redkih primerih se obsojencem pripiše disocialnost – blažja oblika obeh navedenih patoloških stanj.

Že takoj je jasno, kakšne možnosti ima zapornik, ki je *diagnosticiran* kot psihopat ali sociopat, na prestajanju kazni v totalitarni ustanovi. Nikakršne. Že sam izraz psihopat ga zaznamuje ne glede na naravo storjenega kaznivega dejanja in ne glede na to, da gre dostikrat le za blažja kazniva dejanja. Nikakršne tudi zato, ker se strokovne službe v ZPKZ po različnih lestvicah in testih tako opredelijo ... Sprašujem se torej, kaj jim preprečuje, da bi segli globlje v jedro osebnosti storilcev. Kajti če na grobo preletimo lastnosti, ki označujejo osebnost psihopata, ter aktualna dogajanja na področju kadrovske politike v državi, nas ne more ne zaskrbeti, ali nas mora vsaj zajeti bojazen, ker ločnice med t. i. psihopati in sociopati ter t. i. normalnimi ne zaznamo. A naj nas ne skrbi, naš pogled je bister saj ne vidimo, da razlike ni. Ker je tudi v resnici ni ...

Gostujoča kolumnista Zuzanna G. Kraskova

V MARIBORSKEM ZAPORU, 2. DEL

Pravijo mi, da sem zaradi vseh žigov, ki so mi jih pritisnili tekom mojega življenja, družbeno nesprejemljiv. Za čuda pa je meni to mnenje obče množice sprejemljivo na kvadrat. Pravijo mi, da sem prestar, da me zaradi mojih podvigov v preteklih letih ne čaka niti trohica lepše, boljše prihodnosti. Pravijo mi, da ko si enkrat narkoman in ko si enkrat zapornik kljub ogromnemu trudu in neskončni želji po drugačnosti, po neopisljivem hrepenenju po ponovnem sprejetju to vedno ostaneš. In s tem pridem do točke, ko se s širšo množico in z njenim mnenjem ne strinjam. Živim in imam rad življenje. Uživam v prostosti, z veseljem pomagam ljudem v stiski, obožujem majhne, na videz nepomembne stvari, za katere se dostikrat izkaže, da niso ne majhne ne nepomembne. A živim v zaporu – živim, kolikor se v slovenskih zaporih sploh da živeti. Vem le, da sem daleč od tega, da bi bili moji straši ponosni, ko kdo omeni moje ime, in vem, da ga raje ne omenjajo. Pa ne, ker me oče ne bi imel rad, ampak mu že sama misel na to, kje svoja najlepša in najboljša leta preživlja njegov sin, orosi oči. Oče, rad te imam in verjemi, da sem v življenju storil dosti slabega, vendar nikoli nisem hotel nič drugega kot tvoje priznanje, trden objem in dejstvo, da me imaš rad. Mislim, da nisem hotel, pričakoval veliko, vem pa, da za pričakovanja nisem storil nič. V upanju, da se bo našel kdo, ki bo prebral teh par besed, v upanju, da bo kdo zaradi prebranega morda svojemu otroku namenil tisti kratek, a neprecenljiv objem, nastajajo tile stavki. Vem, da ni bilo pretežko ugotoviti, da pišem pismo v eni izmed slovenskih ustanov za prevzgojo, kamor so me pripeljale manjše kraje. Saj veste, tiste kraje, ko si v marketu zatlačiš za pas kos pršuta in te potem varnostniki kot žival zvlečejo v njihove prostore na zaslišanje. Tudi kakšno šipo sem razbil, kadar sem se v hladnih zimskih dneh potikal od bloka do bloka

in iskal odprt vhod, kamor bi smuknil pogreti se. Potem pa sem vmes v parkiranem avtomobilu zagledal prenosnik in hopla ... Vsem, ki sem jih oškodoval, se tu, v tem sestavku, opravičujem – čeprav vem, da to ne bo nikoli odtehtalo materialne izgube. Mogoče pa vam bo dan polepšala informacija, da sem za vsakih 20 € (točno dvajset) dobil mesec dni zaporov. In teh kraj se je nabralo toliko, da sem se na prestajanje kazni javil aprila 2011, iz zaporov pa bom, če ga sploh kdaj zapustim, odšel leta 2017. Ja, šest let zaporov, točno 80 mesecev zaporov za skupno povzročeno škodo v višini 1570 €! In od te vsote so oškodovanci vsaj polovico dobili nazaj. Zagovor na sodišču, da nisem narkoman in da sem kradel, ker sem bil lačen in sem rabil denar za najemnino (s punco sva v samskem domu za 20 m² morala plačati 320 € mesečne najemnine, ob tem, da punca, čeprav Slovenka, ni bila upravičena do denarne socialne podpore, čeprav je delala do vključno leta 2009). Vsem tistim, ki vas je branje pritegnilo do te mere, da ste se pregrizli skozi te vrstice, naj povem sledeče: vse, kar si predstavljate kot zapor ob gledanju ameriških filmov – pozabite! V sobah ostane, ko odšteješ pograda in mizo, 10 m² za osem ljudi. Za osem popolnoma različnih ljudi. Pa mogoče veste, kakšna je zaporniška populacija? Ne, to niso morilci, težki roparji in posiljevalci, to niso člani močnih kartelov, ki se ukvarjajo z drogami, mi smo tisti, ki vam hrano iz blagovnic ponudimo za tretjino cene. Vem, najlaže je zapreti oči in si predstavljati zapor točno takšen, s kakršnim vas strašijo ameriški filmi. Najlaže se je od vsega distancirati, ampak ljudje, ko bi vedeli, za kakšne malenkosti se ljudje znajdejo za zapahi ... Pa danes ne bom o tem.

David O.

»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

UNTOUCHABLES - SLOVENSKI UTOPIZEM - TRIKRAT DESET

foto: osebni arhiv

Kar nekam težko sem se spravil k delu ter napisal tale članek, čeprav mi običajno tipkovnica ne dela nikakršnih preglavic, je namreč na moji strani. Nisem in nisem namreč našel *fil rouge*, ki bi me nevidno potegnil v moje onostranstvo, kjer misli polagoma prebegnejo na papir. Ob tem niti ni čas kislih kumaric, dopusta, marsikaj se dogaja tako na socialnem področju kot tudi sicer v naši družbi, javno ali skrito, ampak enostavno me nič ni potegnilo. V zadnjem mesecu dni se je zgodilo toliko stvari, in če se vsakodnevno srečuješ z ljudmi, še posebej s tistimi v stiskah, je glava polna, ramena so pretežka in prava znanost je odložiti zadeve na mesta, kjer je temu prostor.

Stiska se je v zadnjem letu drastično povečala, pravzaprav je neverjetno, kako ljudje zmorejo in se borijo sleherni dan. Za lastno preživetje! Kje pa so potem še otroci in družine? Letos gre za neverjetno razliko v ceni oziroma podražitvi šolskih zvezkov glede na lansko leto. Kje so še potem kosila, malice, izleti, šole v naravi ... Res je, da se nekaj subvencionira, a otroci prve čeri revščine v največji meri začitijo prav v šoli, kjer so opazne prve razlike. Otroci odraščajo, razmišljajo, vidijo in čutijo, so morda celo predmet posmehovanj ... Hote, nehote, ne vem, a žal je temu tako! Še vedno nekdo trži na nišo otrok, saj v šoli ne gre brez zvezka, ali pač? Da o lačnih malih želodčkih ne izgubljam besed! Morda pa je komu želja, da se vrnemo v čas priročnih malih tabel in kred ter abakusa? Manj ko bo znanja, večje molzne krave različnih industrij in z njo povezanih PR-ovskih medijev, ki nas obkrožujejo, bomo. A veliko vprašanje je, če je sploh še kaj molsti! Že tako sta se apatičnost in posredna nemoč ljudi kot megla nad močvirjem razbohotili po Sloveniji. Morda je sicer treba izvzeti kakšno mesto, Maribora pa nikakor ne. Počasi bomo izgubili še zadnje dostojanstvo, nekateri pa kot antipod in v posmeh še vedno živijo v sanjah in živijo svoje nebulozne sanje, visoko nekje daleč od nas, iracionalno in sprevrženo! Nedotakljivi! Untouchables! Uf, le kdaj bo junaška družina iz tega risanega filma prišla med nas? Že mnogokrat sem povedal, tudi javno, da so nekateri ljudje pravi čarodeji, ampak ne taki iz risanih filmov, da se znajdejo in preživijo. V zadnjem času pa se iskreno bojim, da postajamo kar cela dežela čarovnikov, sicer brez teoretičnega znanja, a s prakso, ki ji zlepa ni nihče kos! Čarovništvo, tovrstno seveda, je edina obrt, ki nam je država ne zaračuna in ne obdavči. Morda pa je to naša tržna niša za pot in izvoz v Evropo. Le kdo bi vedel ... Nekaj let nazaj je moj cenjeni kolega ter starosta na brezdromskem področju v Sloveniji, Boris iz ljubljanskega zavetišča, bistroumno povzel sledeče; mi, ki se srečujemo in delamo z brezdromsko populacijo, se srečujemo s smrtjo in o njej tako ali drugače odločamo, morda jo v nekem kontekstu besede celo sooblikujemo. Težke besede! Mnogi so se takrat na glas zakrohotali, celo taki, od katerih tega ne bi pričakoval, in mu vehementno odbrusili, v stilu, kaj pa ti govoriš in pametuješ. Nekateri pa smo se že takrat globoko zamislili. Mnogokrat javno povem, na kaki tribuni ali posvetu naslednji

primer: smo desetega januarja, zunaj je deset stopinj pod ničlo in ura je deset zvečer (»trikrat deset«), zavetišče pa polno. Uporabniki čakajo pred vrati. Kako naprej, naj zmrznejo? O čem potemtakem odločam!? Ali naslednji primer: zdravstvo in organizacija tega je pri nas takšna, kot je, vsak ima svoje poglede in mnenje, a neizpodbitno dejstvo je, da so zaradi različnih matematičnih kalkulacij, ki so udejanjane skozi takšne in drugačne finančne ter stroškovne reze, pacienti že hitro, mnogokrat prehitro doma. Mnogokrat se to pripeti tudi brezdomnim in tistim, ki nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja. In kam z njimi? Pohospitalne enote so mnogokrat le pobožne želje in mejijo na novo znanstveno disciplino, slovenski utopizem. Tako naštetih postanejo uporabniki naših zavetišč, pa čeprav ta še zdaleč niso kraji, kjer bi lahko dokončno stabilizirali svoje zdravje ter predvsem bili deležni ustrezne zdravstvene nege. Mi se ne obrnemo proč in jih uradniško prepustimo v milost in nemilost ulici. Zavedanje, da so prav tako to ljudje iz krvi in mesa, kar mnogi na različnih visokoletečih položajih in v usnjenih foteljah kar prehitro pozabijo, je in mora ostati. Ti fotelji, če malček karikiram, vsebujejo dozo nevidnega antibiotika. Takega, ki povzroča posebno zdravstveno stanje, pozabljivost! Ne glede na to vseeno močno dvomim, da se danes kdo izmed prej omenjenih v časih padlih vrednot in moralne ter etične krize v Sloveniji zakrohota ob dejstvu, da smo zaposleni v zavetiščih res tisti, ki soodločamo o življenju in smrti! Ob koncu bi rad v to moje besedno razpredanje umestil še en tabu ali floskulo, in sicer: vse prevečkrat slišim in se temu tudi na veliko čudim, da naj bi obstajali brezdomci, ki so zavestno stopili na to pot, torej so se samovoljno odločili, da bodo postali brezdomci in živeli življenje iz cenenih »B« filmov. Kar vidim lahko Pariz, poletni večer in stolp, luči ter fontane okrog, zraven pa seveda brezdomce ... Celo neke tovrstne statistične analize sem pred časom poslušal, pridobljene ne vem na osnovi česa in od kod (metodološko gledano, in to v krogih tudi vladnega značaja, za katere bi pričakoval, da ustrezno poznajo situacijo in doktrino na tem področju). Moram priznati, da v petnajstih letih, odkar delam z brezdromsko populacijo, nisem srečal uporabnika, torej brezdomca, ki bi lahko potrdil to tezo. Pred časom sva z že prej omenjenim Borisom debatirala na to temo in tudi on nima te izkušnje! Glede na to, da med drugim vodiva edina tovrstna zavetišča odprtega tipa v Sloveniji v Ljubljani in Mariboru, ki sta najbolj na udaru novih uporabnikov, in govorim (v mojem primeru), o vsaj sto različnih uporabnikih na letni ravni, verjamem, da imajo moji argumenti določeno, skozi prakso izkazano, težo in kontinuiteto. Tako da sem še vedno v pričakovanju tistega uporabnika, ki bo tako naziranje o namenski odločitvi za vstop med brezdomce potrdil, to pa ko ne bo pod vplivom maliganov ali česa podobnega. Še posebej ob predpostavki »trikrat deset«. Do takrat pa neomajno stojim za svojimi trditvami!

PODPIRAM!

Prodajalec Mauricijo Lazar je o sebi povedal:

»Kralje prodajam, da se preživim, že nekaj let sem namreč brez službe. Prodajam približno leto in pol, imam pa več ali manj pozitivne izkušnje s prodajo, ljudje mi velikokrat pojamajo glede svojih težav in krize, ki vlada v državi.«

Kupka Lara je o časopisu Kralji ulice in Mauru povedala:

»Časopis KU rada berem, še posebej poezijo. Kupim ga dostikrat, vse pa je odvisno od prodajalca.«

Pripravila MG

026
KRALJI
ULICE

foto: Klavdija Krupčič

LJUDSKA KUHA - CVETAČNA JUHA S KROMPIRJEM

Sestavine:

60 dag cvetače
40 dag krompirja
2 l vode
goveja jušna kocka
4 dag masla
3 dag moke
polovica manjše čebule
šopek peteršilja
sol
popper
muškatni orešček

Priprava:

Cvetačo razdelimo na cvetke, koren narežemo na drobne kocke. Vse skupaj stresemo v malo osoljen krop, dodamo na kocke narezan krompir in pustimo vreti. Ko je oboje zmehčano, primešamo svetlo rumeno prežganje in kuhamo do mehkega, nato dodamo še govejo jušno kocko, naribamo malo muškatnega oreščka, dosolimo in popopravimo ter dodamo malo sesekljane peteršilja. Na koncu juho izboljšamo še z malo smetane.

Helena Koren

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

26. 8.>> Lep pozdrav! Želela bi pohvaliti prodajalca št. 27 (Denis, op. uredništva), lahko rečem le, malo je takih, kot si ti!!! Želim vsem skupaj vse dobro! Pozdrav iz Izole!

26. 8.>> Kupli revijo. Ful dobra, prodajalc št. 27 (Denis, op. uredništva), vsaka čast fantu. Lp iz Izole, Nataša

6. 9.>> Vem, da spodbudne besede niso dovolj, a vendar ... izredni ste in seveda novim zmagam naproti! Tudi moja 12-letna hči vas redno prebira in hvali. Nataša in Nina iz Kopra

7. 9.>> Hvala za prijaznega, urejenega, uglajenega in nikoli vsiljivega prodajalca št. 27 (Denis, op. uredništva) v Izoli pred Hoferjem, pa še ena pohvala: časopis je super resničen in dostopen. Hvala za nekaj pristnega v ponorelem svetu, bralka Milka Lipovšek

8. 9.>> Super časopis, že nekaj časa sem imel željo ga kupiti, pa mi je danes le uspelo dobiti septembrsko številko. Prodajalec je bil zelo prijazen (št. 411 – Janez Zupan, op. uredništva). Mogoče si želim več izpovedi oz. zgodb ljudi, ki so pristali na cesti, lahko da jih je v ostalih številkah več, ampak ker berem prvič, sem pričakoval več. Drugače pa vse pohvale! Lp, Jure

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 9. DEL

3. prizor (20. prizor)

(vsi s Šacijem pri Kraljih ulice)

Maja: Šaci, moj Dedek Mrz! Kaj si mi danes prinesel?

Šaci: Nič, Maja. Pusti me. Sprejel sem odločitev. Izvedeli jo boste šele, ko boste vsi skupaj zbrani v mojem stanovanju.

Bimbo: Prjatu, prjatu, kam bova šla? Povabim te na šnopc. Jaz sem se na izletu imel lepo in pol greva na enega.

Šaci: Bimbo, Bimbo, ti si prvi, ki bi me po dolgem času spet častil. Sem si to zaslužil?

Bimbo: Ne bodi tak tepec. Častim, ker je čast popit en šnopc s tabo. Danes sem dost zaslužil!

Cene: O, Šaci! Sem sliši, da prirejaš zabavo, na kateri se boš razjokal.

Šaci: Hijena. Ne zaslužiš si, da stojiš zraven mene. Mogoče me boš potem spoštoval.

Cene: Spoštoval, spoštoval. Niti kurbe si nisi zrihtal. Tam eno učiteljico si pecal, ki ti je pila kri.

Šaci (ga hoče udariti, a ju vsi vlečejo narazen): Samo toliko, Cene. Kurbo privoščim tebi.

Stanovanje, ki sem ti ga kupil, boš pa vrnil. Odjebi, prjatu. Pri tebi so usta najbolj umazan del telesa.

Soni: Saj so pri večini ljudi. Ti imaš umazan denar, Šaci!

Šaci: A tebe ni umazal? Žrl si jastoga umazanega, pil umazano vino, sedel na umazani jahti v Neumu. Sama »fovšija«!

Soni: Zanima me tvoja odločitev, ki se baje tiče vseh nas, ampak po svoje te imam rad.

Šaci: Ja seveda. Besede, besede, besede ...

Soni: Vidiš, koliko daš na moje besede. Kaj pa, če govorim kar nekam v tri krasne?

Šaci: Potem si bolan. Potem spadaš v norišnico. Še tam bolj vedo, kaj govorijo! Ti si pa zajebant. Tebe gotovo nočem več videti v svoji bližini. Nehvaležnež.

Soni: Saj ti mi ni treba biti hvaležen do groba. Zapravljal si denar, ki so si ga nekateri težko odtrgali za srečko, da bi zadeli tako, kot si ti.

Šaci: A zdaj boš še slabo vest vzbujal?

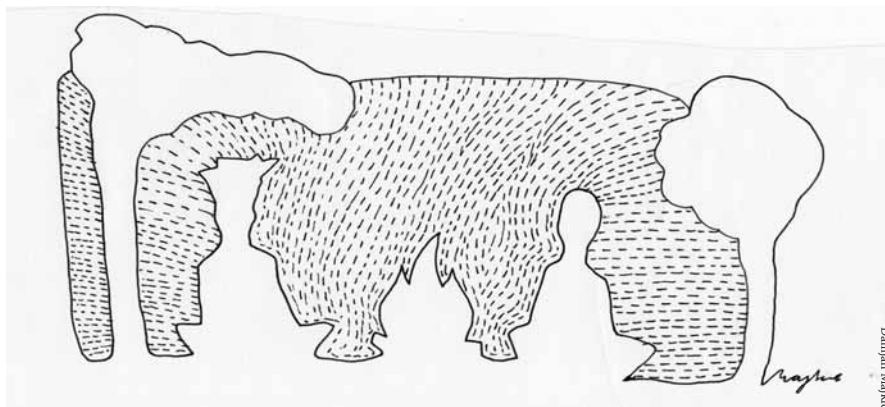
Fovšljivec, fovšljivec.

Bimbo: Šaci, pojdiva v gostilno. Čez grlo se bo pijače trlo! Dost mam tega sranja. (Odideta v gostilno.)

Šaci: Edini moj prijatelj. Pojdiva se ga nacukat. Tebe hočem ob sebi. Preprost, naiven, dobrega srca. Ali sem tudi jaz tak bimbo?

Bimbo: Ne sprašuj se, Šaci! Pijača vse potolaži. Še znorel boš. Ko sem imel še ženo, je njo tolažu cukar. Čokolade in piškoti. Nekaj moramo met. Vsak od nas.

Šaci: Ja, nadomestki so važni. Saj tudi človeka lahko nadomestiš z drugim, pa potem spet z drugim in tako naprej. Samo ne vem, če si

srečen?

Bimbo: Srečen, srečen! Kaj se skozi sprašuješ to? Jaz sem bil srečen le z eno osebo. Z mojo gospo ženo. Kuhala je, kot da bi bil kralj. V postelji je bila pa strupena. Razumeš? Ne kompliciraj v življenju. Zdaj sem srečen že, če imam kaj za pod zob, kje za spat in kakšen pogovor sem ter tja.

Šaci: Ja, sreča je relativen pojem. Srečen si po mojem tolk, kolkr si skromn al pa zahteven al pa bedak, kot sem bil jaz. Nič več, Bimbo. Nič več.

Bimbo: Šaci, prjatu! Tuki imaš šnopc pa zalij sive celice. Jaz sem srečen, ker si zdajle z mano.

Šaci: Hvala Bimbo (ga objame).

4. prizor (21. prizor)

(vsi v Šacijevem stanovanju – vsi zbrani)

Bimbo: Ej prjatu, povej svojo odločitev. Kaj imaš za bregom? Daj karte na plano.

Šaci: Ej, ej, ti moj edini prjatu, k me nisi razočaru. Mal boste še počakal, da pride zabava do vrhunca. Natočimo si serum resnice. (Vsi sežejo po najboljšem ledenem vinu.)

Šaci: Pijte ledeno vino, saj ga ne boste nikoli več.

Maja: Samo okušala ga bom. Danes sem se odločila, da ne bom pijana.

Soni: Pili ga bomo do zore, saj se bo danes tu odvijala prava drama, če prav razumem.

Bimbo: Soni, ti si drama in štala obenem.

Človeku ne znaš nameniti ene same prijazne besede.

Soni: Bimbo, ne me izzivat. Ti si zarukan kmet, ki nič ne šteka.

Šaci: Soni, dost. Drugače te bom lastnoročno vrgel ven. Dolg sem premišljeval, če bi te sploh povabil. Vedno si bil črno seme na potovanju.

Soni: Šaci, ne se jeziti. Včasih sem preveč hudokrven. Nisem pa slab.

Šaci: Jaz že vem. Vsakega imam na palcu desne noge.

Soni: Oh, bedak! (Se obrne stran.)

Cene: Šaci, mene že skrbi. Rad bi izvedel, kaj se ti plete v tej pijanski glavi.

Šaci: No, za začetek pojejte ikre in neko jed s tartufi. Sem že naroču. Če tega kdo ne mara, naj gre na hamburger ali burek. Danes še jaz vse častim. Jejte, jaz se bom pa usedel na tale rdeč grofovski stol ter vas nemo gledal. Dokler se ne najeste, ne bom črnil niti besede.

Maja: Cene, pojdiva malo ven. Jaz se tu počutim utesnjeno. Ne morem več dihati vseh hlapov.

Cene: Ne grem s tabo ven, ker me bo Soni ubou.

Maja: Do Šacijeve odločitve že prideva nazaj.

Cene: Prav. Izmuzniva se ven. Greva na rum kolo. Častim, piška!

Bimbo: Cene, kam greš?

Cene: Pšš, Bimbo. Hudiča, tiho bodi. Saj se vrnem.

Bimbo: Samo Majo pusti pri miru. Šnopc lahko rukneš.

Maja (sliši): Tako slabo mi še ne gre, Bimbo, veš! Samo še ti bi mi manjkal.

Bimbo: Jaz sem bimbo, k ti da takoj na roko zlato rinko.

Cene: Tih bod, al te bom pa na gobec. (Maja in Cene se izmuzneta.)

Šaci: No, no. Jaz sem kralj tega večera. Vsi zbrani, čez pol ure bodite vsi na tile rdeči preprogi. Povedal vam bom usodo, ki si jo krojim sam. (Vsi pijejo, jedo ter so zelo napeti.) (Glasni so.)

Šaci (gre s pogledom od enega do drugega): Tako, dragi tlačani. (Na glavo si nadene zlato krono iz kartona.) Zdaj se bo odvijal najbolj, kako se že reče, dramatičen, zanimiv del večera. Rad se vam bom razkril, zato le pridite. Aha, dva manjkata.

Soni: Matr vola. Kje je Maja? Bo že vidla! (V tem Maja in Cene vstopita v stanovanje.)

Soni: Boš že vidla, Maja! (Maja mu pokaže noge.)

Šaci: Začnimo!!!

Barbara Jozelj

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Iz naroda za narod (predstavitev dela najvidnejših članov društva Vesna: Saše Šantla, Hinka Smrekarja, Maksima Gasparija in Ivana Vavpotiča)
KJE: NUK, Turjaška 2, Razstavna dvorana
KDAJ: 12. 9. - 19. 10., vsak dan razen nedelje od 9.00 do 20.00, v soboto od 9.00 do 14.00.

KAJ: Igor Torkar - ob 100. obletnici rojstva (rokopisna zbirka njegove literarne zapuščine)
KJE: NUK, Turjaška 2, Razstavna dvorana
KDAJ: 24. 10. - 28. 11., vsak dan razen nedelje od 9.00 do 20.00, v soboto od 9.00 do 14.00

KAJ: S črto čez črko (skupinska razstava: Vesna Bukovec, Zvonko Čoh in Milan Erič, Tomaž Furlan, Marko A. Kovačič, Damijan Kracina, Amir Muratović, Alenka Pirman, Nataša Prosenc Stearns, Zoran Srdič Janežič, Petra Varl, Rajko Vidrih in Jaka Železnikar)
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7
KDAJ: 5. 9. - 13. 10.

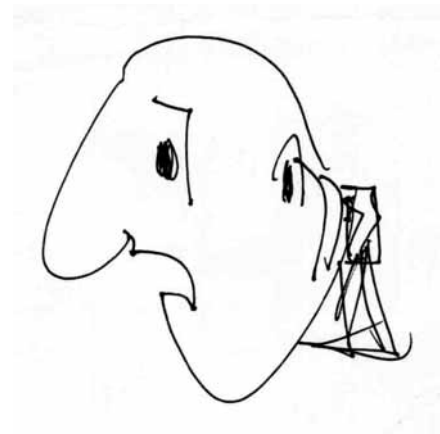
KAJ: Likovne besede (skupinska razstava regijske revijalne produkcije)
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7
KDAJ: 22. 10. - 1. 12.

KAJ: Predstavitvena predavanja z vpisom Znanost in umetnost meditacije
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1
KDAJ: 1. 10. ob 18.00

KAJ: Predstavitvena predavanja z vpisom Frekvence ljubezni
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1
KDAJ: 9. 10., ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje Žalost - reka, ki ji dolgo ne vidimo konca - Leo Ivandič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 24. 10. ob 18.00

KAJ: Potopisno predavanje Azijska kulinarika - Nina Majcen in Matjaž Pinter
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 17. 10. ob 19.00

KAJ: Tu in onkraj - France Mihelič (1907-1998)

KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3
KDAJ: 4. 9. - 26. 10.

Literarni večeri, predstavitev knjig

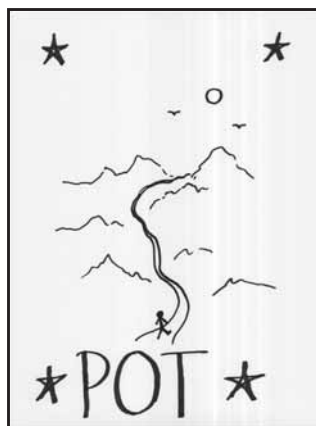
KAJ: Pogovor o knjigi Ciganska kri - Matej Krajnc
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7
KDAJ: 4. 10. ob 20.00

KAJ: Predstavitev knjige Terapija s pomočjo živali - Nina Ilič
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška 47 a
KDAJ: 1. 10. ob 18.00

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

NIKOV CESTNI TAROT 10

Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.

Nejc Zaplotnik - alpinist je ugotovil, da je pot pomembnejša od cilja. Več ne smem povedati, ker delam za orle.

Shizofrenija je bolezen, ki se konča s smrtjo. Več ne smem povedati, ker delam za azijske vrabce.

Moje sanje - lepo stanovanje. Sanje se včasih uresničujejo. Več ne smem povedati, ker delam za vrane.

OGLASNA DESKA

Iščem kakršno koli pomožno delo; pomoč na vrtu, fizično delo, nakladanje... Prihajam iz Nemčije, vendar razumem srbohrvaško. Pokličite na tel.: 051 771 444, Robert

Mi imamo vse: umetnine, starine in predmete kar tako-za darilo, za na polico ali za v model za potico :) Oglejte si našo pestro ponudbo v Posredovalnici rabljenih predmetov na Poljanski cesti 14. Odprti smo v ponedeljek od 12. do 19. ure, od torka do petka od 10. do 19. ure in v sobotah od 10. do 14. ure.

Potrebujete manjša popravila doma? Keramika, laminat, montaža pohištva? Ali pa urejanje okoli hiše? Na razpolago smo vam zelo ugodno - v borbi za preživetje. 031 33 88 24, Taubi

Kupim Tomos avtomatik za nizko ceno. Tel.: 070 626 701

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena v marcu izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti.

Naročila nanj sprejemamo preko mejla: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, CD pa je že možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.

Obveščamo bralce Kraljev ulice, da ne sprejemamo več praznih pločevink, saj se je projekt Podari pločevinko, v katerem smo sodelovali, žal že zaključil. Hvala za razumevanje!

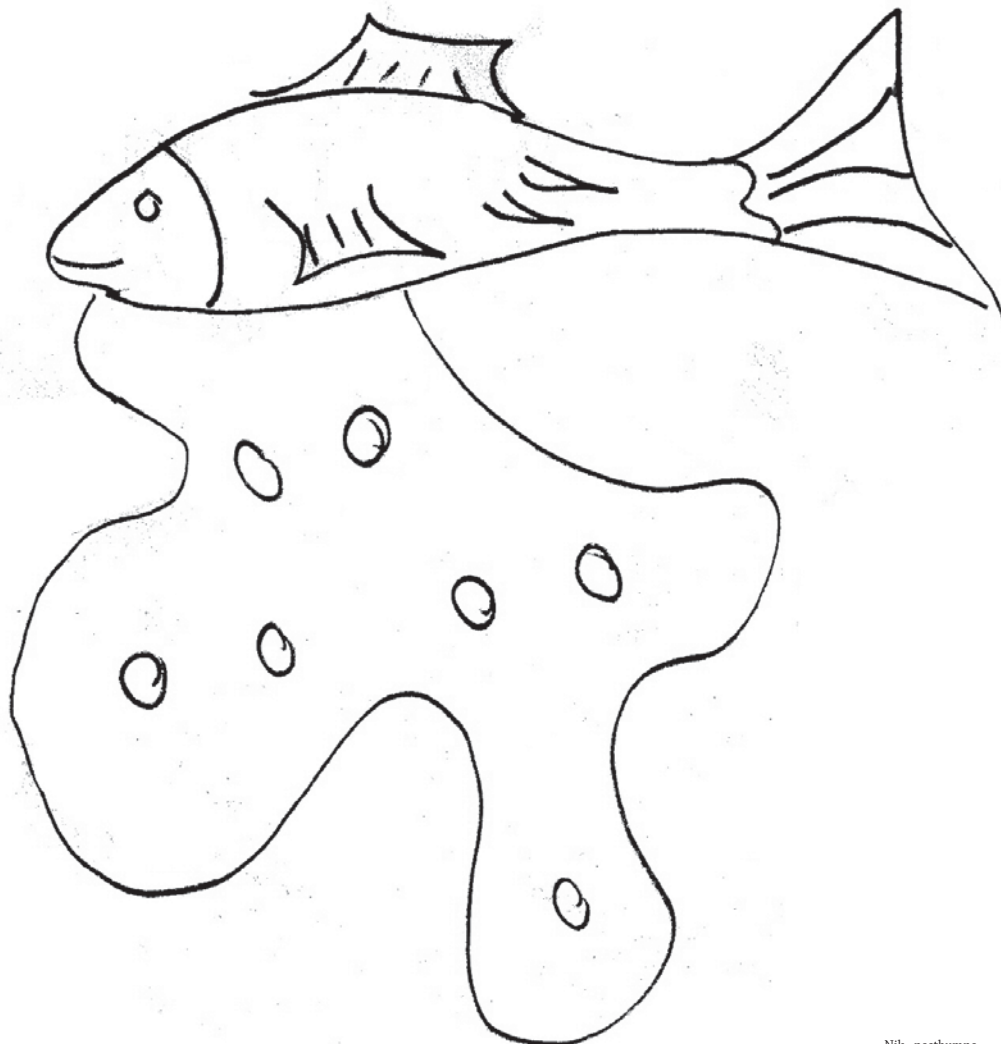
V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno ulico. Vsi dobrodošli!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je v prednovoletnem času izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Kasetni vložek za magnetofon ali videorekorder,
- (2) reka v južnem Epiru, Aherondas,
- (3) Gal in ... Gjurin,
- (4) puščavnik, samotar,
- (5) industrijski kraj v severni Italiji ob reki Pad (Fiat),
- (6) strokovnjak za anatomijo.

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Nik - posthumno

Aforizmi

BRAVO, DA GREDO TUDI HRVATJE V EU. ZAKAJ BI BILO PA NJIM BOLJŠE KOT NAM?

N2

NE ŽELIM VELJATI ZA PAMETNEGA,
SAJ PAMETNIH NIHČE NE SPOŠTUJE.

Jurij Kunaver

V NEBESIH JE LEPA SLUŽBA, V PEKLU PA IMENITNA
DRUŽBA.

Gregor B. Hann

NUDIJO NAM PRETEKLOST. PRIHODNOST SO POKRADLI.

N2

BOLJE BITI ZAPOSLEN ZDOMEČ V TUJINI KOT DOMA
NEZAPOSLEN BREZDOMEČ!

Gregor B. Hann

Šale

Dva klošarja se pogovarjata, kaj bo danes v zavetišču za kosilo!
Prvi vpraša, ali bo tudi kaj sladkega.
Drugi odgovori, seveda bo, sladko zelje.

Gregor B. Hann

Zakaj pa imaš tako modrico pod očesom?
Neko dekle sem včeraj potegnil iz vode.
In zato te je udarila?!
Ne, udarila me je žena, ki je ravno tisti hip stopila v kopalnico.

Zmajček

Kaj se sveti in leti po zraku?
Psihiater na dopustu.

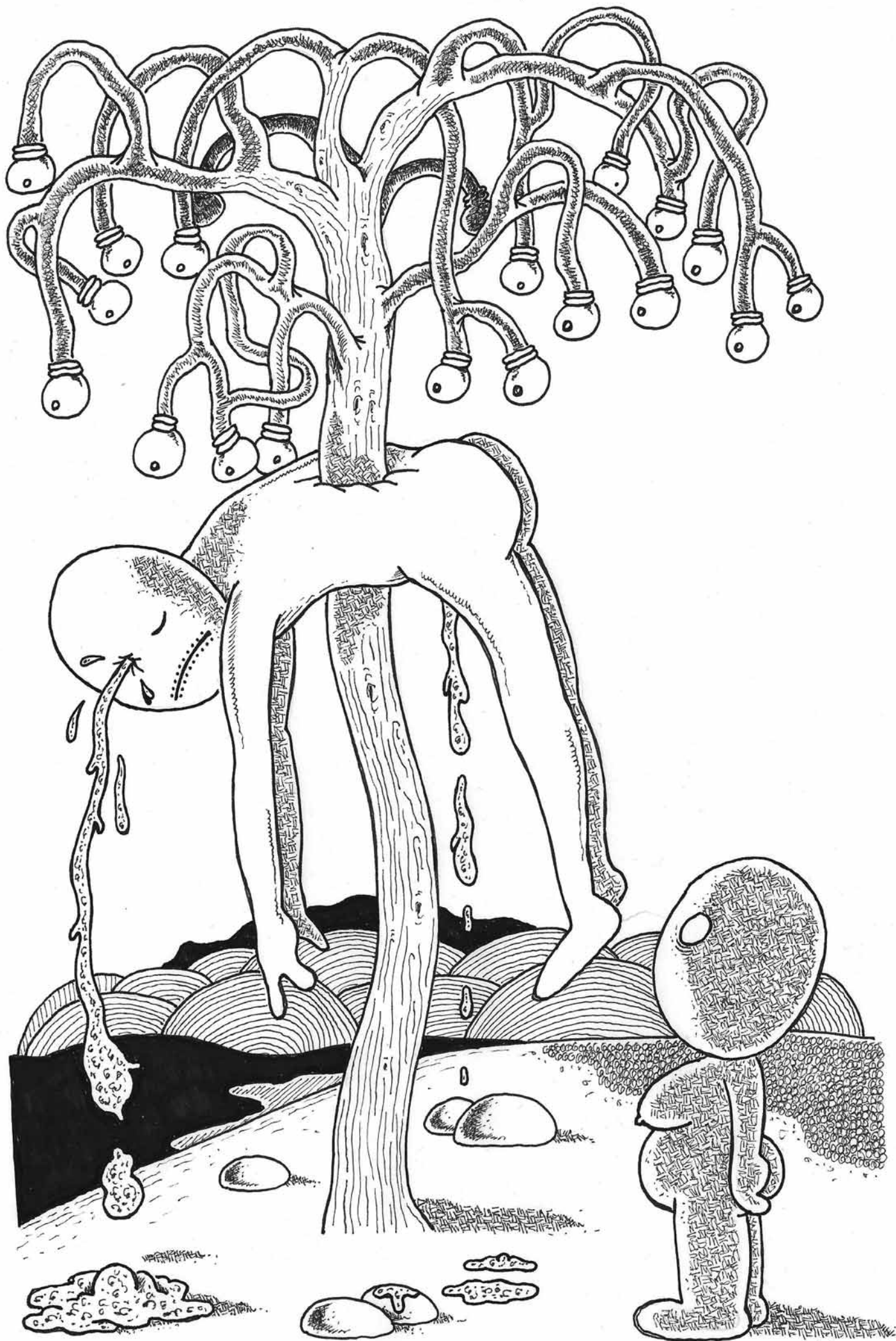
Kalašnikov

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulični žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Gvido Pavlovič iz Brežic, Dragica Cimperman iz Domžal ter Antonija Vojvoda, Mojca Rainer in Martin Kušter iz Ljubljane.

ANA, MARČ IN WIWIANNA

Brezdomci so ljudje, kot vsi. Prek noči
pristaneš na cesti, kar se hitro zgodi.
Še dobro, da obstajajo ljudje, ki
pomagajo. Nekateri imajo veliko srce,
za kar smo hvaležni mi vsi.

